The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

Lakehead University,
Chancellor Paterson Library,
Thunder Bay

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

1	2	3

1	
4	

PÖYTÄKIRJA

SUOMALAISEN KUSTANNUSYHTIÖN
(THE FINNISH PUBLISHING CO., Ltd.)

VUOSIKOKOUKSESTA,

JOKA PIDETTIIN TYÖN TEMPPELISSÄ PORT ARTHUR-
ISSA, ONT., 24, 25, 26, 27, 28 JA 29 P:NÄ MAALIS-
KUUTA 1913.

Työkansan Kustannusyhtiön Kirjapainossa 1913.

FINN
Z
487
.S95
1913

220019

PÖYTÄKIRJA

Suomalaisen Kustannusyhtiön (The Finnish Publishing Co., Ltd.) vuosikokouksesta, joka pidettiin Työn Temppelissä Port Arthurissa, Ont., 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 p:nä maaliskuuta 1913.

Kokouksen avasi yhtiön sihteeri M. Mattson maanantaina 24 p. maaliskuuta klo 10 a. p. Väliaikaiseksi puheenjohtajaksi valittiin J. A. Koskinen ja kirjuriksi M. Mattson.

§ 1

Valittiin seuraavat valiokunnat:

Valtakirjain tarkastusvaliokunta, johon tulivat K. Justin, P. Katainen ja J. Virta.

Työjärjestysvaliokunta, johon tulivat J. W. Ahlqvist, Jas Lindala, L. Puittinen ,E .Leino ja H. Sarenius.

§ 2

Valiokunnille annetun tarpeellisen väliajan perästä kokoonnuttua toi valtak. tarkastusvaliokunta kokoukselle seuraavan luettelon tässä kokouksessa edustettuna olevista osakkeista:

Emil Vilen, edust. Canmoren, Calgaryn, Colemanin ja Bellevuen osastoja Albertasta.

Villiam Ketonen, edust. Port Arthurin Uusi Yritys raittiusseuraa.

M. Hahl, edust. Sointulan, Ladysmithin osastoja British Columbiasta ja South Porcupinen osastoa Ontariosta.

Verner Venhola, edust. Copper Cliffin nuorisoseuraa.

Kaarlo Lehto ja Jas. Lindala, edus. Toronton osastoa.

Alex Beck, J. A. Koskinen, John Aarnio, Pekka Katainen ja Kalle Väyrynen, edust. Port Arthurin osastoa.

H. Hermanson, Emil Leino, K. E. Gröndahl, Henry Sipilä ja P. Mattson, edust. Fort Williamin osastoa.

J. Virta, edust. Mondin ja Crean Hillin osastoja .

A. Boman, edust. Port Moodyn osastoa.

Alex Beck, edustaa Vancouverin osastoa.

Albin Mäkinen, edust. Kivikosken osastoa.

M. Savo ja K. Väyrynen, edust. Port Arthurin V. ja U. seura Jyryä.

Heikki Sarenius, edust. Creightonin ja Stobien osastoja.

John Luomaaho, edust. Fort Francesin osastoa.

John Penttinen, edust. Garsonin ja Sudburyn osastoa.

A. Hautamäki, edust. Cobaltin osastoa.

J. Salo, edust. Nepigon osastoa.

Sault Ste Marien osaston edustaja J. Latva myöhästyi kokouksen alusta, mutta saapui myöhemmin kokoukseen.

(Koska luettelo edustajista oli kokouksen lopussa jollain tuntemattomalla tavalla hävinnyt, on ollut mahdoton saada yksityisten osakkeenomistajien nimiä, joita oli useampia kymmeniä persoonallisesti läsnä ja valtakirjalla edustettuina).

Suomalaisen järjestön sihteeri J. W. Ahlqvist oli kokouksessa yksityisenä edustajana.

Valiokunta ehdotti kaikki muut hyväksyttäviksi, paitsi seuraavien edustusoikeuden jätti kokouksen ratkaistavaksi: M. Hahlin, Porcupinen os. edustajana, jonka valtakirjasta puuttui nimeä kenelle se on annettu, H. Sareniuksen Greighton ja Stobien os. edustajana, J. Salon, Nepigon os. edustajana ja Penttisen, Sudburyn os. edustajana, joilta puuttui valtakirjaa, vaikka muuten selittivät kyllä osastojensa kokouksissa valituksi tulleensa. M. Hahl ja H. Sarenius hyväksyttiin ilman ehtoja, Salo ja Penttinen ehdolla että hankkivat sähkösanomateitse vakuuden edustusoikeudestansa, — jonka he tekivätkin ja olivat siis täysivaltaisia kokouksen jäseniä.

§ 3

Valittiin kokoukselle varsinainet virkailijat:

1. Puheenjohtajiksi J. W. Ahlqvist ja A. Hautamäki.

2. Kirjuriksi A. Päiviö ja Einar Paakki, joista Päiviön huoleksi tuli varsinaisen pöytäkirjan valmistus.

3. Puhevuorojen merkitsijöiksi R. Salokannel ja M. Savo.

4. Järjestysmiehiksi J. Ikonen ja J. Oxman.

§ 4.

Läsnäolo-oikeus kokouksessa päätettiin antaa ainoastaan laillisille edustajille ja osakkeenomistajille.

§ 5

Päätettiin, että pöytäkirja luetaan kokouksen lopussa, mutta sittemmin kokouksen jatkuessa, kirjuri Päiviön esityksestä tämä päätös peruutettiin.

§ 6

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin H. Hermanson, J. A .Koskinen, P. Katainen ja J. K. Siren.

§ 7

Työjärjestysvaliokunta esitti kokoukselle seuraavan työjärjestyksen, joka hyväksyttiin:

TYÖJÄRJESTYS.

1. *Järjestyssäännöt.*

a) Puheenjohtajan ja kirjurin valitseminen. Työjärjestysvaliokunta ehdottaa että valitaan kaksi puheenjohtajaa ja kaksi kirjuria, joista yksi vakituinen palkkaanauttiva kirjuri, jonka tehtäväksi tulee myöskin pöytäkirjan puhtaaksikirjoittaminen ja painokuntoon laatiminen.

b) Työjärjestyskomitea ehdottaa että pidetään ainoastaan alustus ja päätöspöytäkirja.

c) Työjärjestyskomitea ehdottaa että kokouksen työajaksi määrätään kello yhdeksästä kahteentoista aamupäivällä ja kello yhdestä kuuteen iltapäivällä.

d) Työjärjestyskomitea ehdottaa että edustajain nimet huudetaan jokaisen istunnon alussa.

2. *Johtokunnan toimintakertomus.* (Esittää johtokunnan sihteeri).

3. *Tilit.* (Esittää liikkeenhoitaja).

4. *Työkansan toimitustapa*: Mondin osasto (J. Virta). Creighton Mine (H. Sarenius). Fort Williamin osasto (E. Leino). Cobaltin osasto (A. Hautamäki). P. A. V. U. seura Jyry: Onko kansanvaltaista että alakerroilla on auktoriteettivalta?

5. *Uutistoimistot* (Johtokunta) a) Cobaltin toimisto. b) Vancouverin toimisto (Beck) c) Sudburyn toimisto. (Creighton ja Stobien osastot H. Sarenius. Mondin ja Crean Hillin osastot J. Virta Copper Cliffin nuor. seura Venhola).

6. *Asiamiestoimen järjestäminen.* Mondin ja Crean Hillin osastot (J. Virta) Toronton osasto (K. Lehto.)

7. *Liikkeen kahteen osaan jakaminen.* (Johtokunnan alustus). a)Työkansan ja Väkäleuan myyminen. b) Sääntöjen laatiminen uudelle liikkeelle. c) Nykyisen liikkeen sääntöjen muuttaminen.

8. *Johtokunnan valitseminen.* a) Työkansan palveluskunnan 'kelpoisuus johtokuntaan. (Alustaa A. H. Erickson).

9. *Käyttövarojen hankkiminen.* (Alustaa johtokunta. a) Koneiden hankkiminen. b) Kirjakauppa.

10. *Lehden levitys.* Fort Williamin osasto (E. Leino) Toronton osasto (J. Lindala) P. A. V. U. seura Jyry.

11. *Lehden laajentaminen.* Creighton ja Stobien osastot (H. Sarenius) M. Hahl.

12. *Konttoritöiden järjestäminen.* Cobaltin osasto (A. Hautamäki).

13. *Työkansan palveluskunnan sosialistipuolueeseen kuuluminen. Alustaa* P. A .V. U. seura Jyry.

14. *Työkansan toimitusvoimien lisääminen.* ....

15. *Urheilukirjallisuuden julkaiseminen.* Alustaa P. A. V. U. seura Jyry.

16. *Kesäloman myöntäminen Kust. Yht. palveluskunnalle.*

§ 8.

Valittiin 5-henkinen ponsivaliokunta, johon tulivat: J. Lindala, J. Virta, P. Katainen, M. Hahl ja A. Boman.

§ 9.

Luettiin seuraava johtokunnan laatima toimintakertomus, jota oli painettuna jaettu kokouksen edustajille:

TOIMINTAKERTOMUS TYÖKANSAN KUSTANNUS-YHTIÖN LIIKKEESTÄ V. 1912.

Yhtiön johtokunta.

Lukuunottamatta tammi- ja helmikuuta, jolloin vuoden 1911 johtokunta vielä hoiti liikkeen asioita, johtokuntaan on kuulunut seuraavat henkilöt: K.

Justin, Puittinen, Kari, Mattson, Blomqvist, T. Niemi, D. Bohm, Kauppi, N. Terho, L. Hietala, P. Oxman, Y. Mäkelä, Vuorinen ja O. Niemi. Näistä ovat edelliseltä vuodelta johtokuntaan jääneitä: T. Niemi, A. Kari, L. Puittinen, M. Mattson ja Blomqvist. Uusina jäseninä tulivat valituiksi K. Justin, D. Bohm, A. Kauppi ja N. Terho vakinaisiksi ja varalle L. Hietala, P. Oxman, Y. Mäkelä, A. Vuorinen ja O. Niemi. Vakinaisista jäsenistä kuitenkin T. Niemi, D. Bohm, W. Blomqvist ja A. Kauppi lakkasivat käymästä kokouksissa heti toimintakauden alussa, jonkatähden heidän tilallensa täydyttiin kutsua varajäseniä. Varajäsenistä on kutsuttu johtokuntaan L. Hietala, P. Oxman ja Y. Mäkelä. A. Vuorisellekin on ilmoitettu, mutta hän ei ole käynyt kokouksissa ja O. Niemi on ollut poissa paikkakunnalta.

Vuoden ajalla on johtokunta pitänyt kokouksia 64, joista 21 on pitänyt vuoden alussa toiminut vanha johtokunta ja 43 vuosikokouksen jälkeen täydennetty johtokunta.

Johtokunnan kokouksissa on kaikkiaan käsitelty 425 eri kysymystä.

Johtokunnan suorittamat toimet.

Talon rakennus. — Oman talon rakentaminen Työkansalle päätettiin vuosikokouksen jälkeen toimitetulla yleisäänestyksellä, joka päätti talon rakennettavaksi.

Rakennuspuuhiin ryhdyttiin puolivälissä toukokuuta. Talo valmistui elokuun lopulla niin että liike voitiin muuttaa omaan taloon.

Talo tuli maksamaan $9504.40 ilman lottia ja lotti maksoi $1,951.40. Siis talo ja lotti yhteensä maksavat $11,455.80.

Talon arvoa laskiessa on kuitenkin otettava huomioon maan arvon kohoaminen sitte kun lotti on ostettu. Yhtiöllä on maata 30 jalkaa. Samoin on myöskin huomioon otettava että enin osa lautatavarasta taloon saatiin ostettua kolmatta osaa halvemmalla kuin se tavallisesti maksaa Port Arthurin lautatarhoissa. Nämä seikat huomioon ottaen ei ole liiaksi korostettu, jos talon ja lotin arvoksi sanotaan 18,000 dollaria.

Talosta on velkaa yhteensä $7,727.02. Liike on pannut talon rakennukseen ja lottiin käteistä rahaa $3,728.78. Tämä summa on siksi suuri, että se on eri-

koisesti huomioon otettava silloin kuin arvostellaan tämän vuoden suuria menoja ja monen mielestä ehkä tavattoman suurelta tuntuvaa liiketappiota. Sillä summalla nimittäin, joka oltiin pakotettuja panemaan käteistä rahaa taloon, olisi voitu saada melkoinen voitto esim. kirjakaupassa ja siten alentaa liikkeen tuottamaa tappiota.

Talossa on kiinnitystä Canada Permanent Mortgage yhtiöllä 7,000,00 dollaria, josta on maksettava pääomaa $200.00 joka kuuden kuukauden kuluttua ja korko 8 % mukaan. Mitään muita kiinnityksiä talossa ei ole.

Koneiden ja muiden kirjapaino- ja sitomotarpeiden hankinta.

Vuoden 1912 aikana on liikkeelle hankittu useampia koneita ja paljon muita kirjapaino- ja kirjansitomotarpeita.

Vuoden alussa ostettiin lisää yksi Linotype-latomakone, joka maksoi $4,100.00. Koneeseen kuuluu kolme kirjainmakasiinia.

Kevätkesällä tilattiin myöskin uusi dublex-painokone, joka saapui oman talon valmistuttua. Painokone maksoi $6,833.00 rahdin ja ylöspanon kanssa. Käsirahaa maksettiin painokoneesta $1,000.00 Dublex-koneen tähden ja sen yhteyteen on ostettu myöskin yksi moottori, jonka hinta on 440 dollaria ja transformaattori, joka maksaa 222 dollaria.

Yksi pieni-työ-painokone on ostettu, joka maksoi $120.00.

Yksi pienempi sähkömoottori on ostettu, joka maksoi 100 dollaria.

Käsilatomoon on ostettu kirjaimia ynnä muita välttämättömiä tarpeita useammilla sadoilla dollareilla.

Kirjansitomoon on ostettu sitomakone ja moottori siihen, joiden hinta on 420 dollaria ja puristuskone, joka maksaa 146 dollaria.

Sitomoon on ostettu vuoden kuluessa koneita ja pienempiä työkaluja yhteensä noin kahdeksalla sadalla dollarilla.

Lehden levitys.

Lehden levittämiseksi on johtokunta pannut vuoden kuluessa toimeen levityskilpailun, jossa oli pal-

kintoina kolme sataa dollaria, kahtenatoista eri palkintona. Kilpailu tuotti kaikkiaan $1,462.10. Tilauksia tuli kilpailussa, kaikki vuositilauksiksi laskettuina, 418. Palkintoina meni siis ainoastaan vähän vaille 21 % kilpailun tuloista.

Lukuunottamatta paikallisia asiamiehiä, on johtokunta ottanut matkustavia asiamiehiä sikäli kuin niitä on ollut saatavissa ja pitänyt niitä liikkeellä silloin kun se on näyttänyt kannattavan. Huomattavimmat asiamiehet vuoden ajalla ovat olleet liikkeen palveluksessa kauemman aikaa ollut matkustava asiamies Aug. Kuusisto ja Wilho Boman, jotka molemmat ovat toimineet myöskin osakkeiden myyjinä ja lainojen hankkijoina. Boman toimikin melkein yksinomaan viimeksimainittujen hyväksi.

Lehden laajemmalle levittämiseksi on myöskin koetettu hankkia säännöllisiä kirjeenvaihtajia suuremmille paikkakunnille, sikäli kuin sellaisia on saatu. Heille on maksettu kirjeenvaihtopalkkiota viisi senttiä palstatuumalta. Sellaisia kirjeenvaihtajia ei ole kuitenkaan onnistuttu saamaan kuin pari kolme.

Lehden levittämisessä ei tietysti ole onnistuttu niin kuin päivälehden menot edellyttäisivät, mutta parhaamme olemme koettaneet. Jossain määrin siinä kuitenkin on onnistuttu, koskapa lehden tilaajamäärä on vuoden kuluessa kohonnut lähes puolella. Vuoden alussa oli tilaajamäärä kahden tuhannen seuduilla ja nyt se on neljän tuhannen seuduilla.

Uutistoimisto.

Viime vuosikokouksen päätöksen mukaan perustettiin uutistoimisto Cobaltiin. Toimisto avattiin toukokuun 25 p. viime vuonna.

Toimistosta meille viimeksi saapunut tiliote osottaa että toimisto on tuottanut juuri sen minkä se on kuluttanutkin, joten se siis ei ole tuottanut voittoa eikä tappiotakaan. Mutta siitä päättäen että toimistossa ei ole vielä tähän saakka ollut likimainkaan kaikkia mitä siellä olisi pitänyt olla, voipi otaksua toimiston tulevan tuottamaan voittoakin, kun saadaan myytävä varasto monipuolisemmaksi. Erittäinkin kirjavarasto on toimistossa, kuten Työkansassakin, ollut vähäinen ja yksipuolinen, jonka parantaminen merkitsee toimiston tulopuolessa paljon.

Kirjojen kustannus.

Kirjoja on vuoden kuluessa kustannettu seuraavasti:

Paul Lafarguen kirjan "Ruokahalun myynti" käännöksestä otettiin kahden tuhannen painos, josta on myyty noin kaksikolmannesosaa. Mary Mercyn kirjoittaman kirjan "Helppotajuisia läksyjä taloustieteessä" käännöksestä otettiin kahden tuhannen painos, josta on myyty kaksikolmannesosaa. "Sosialistinen laulukirja"-nimisestä laulukirjasta otettiin kolmen tuhannen painos, joka myytiin loppuun viiden kuukauden sisällä kirjan ilmestyttyä, ja kuluvan vuoden aikana on siitä ilmestynyt uusi painos. Kevätjulkaisusta "Airueesta" otettiin kahden ja puolen tuhannen painos, joka on jokseenkin loppuun myyty. "Juttuja I"-nimisestä kirjasta otettiin kahden ja puolen tuhannen painos, joka on jokseenkin loppuun myyty. Näytelmästä "Tumma täplä" otettiin puolentoista tuhannen painos, josta on myyty yhdeksän sataa. "Työkansan kalenterista" otettiin kolmen tuhannen painos, josta on myyty noin kaksi tuhatta kolme sataa.

Kirjakauppa.

Viimeisten kolmen vuoden aikana on Työkansan johtokunta suunnitellut ja ponnistellut Canadan suomalaisten tarvetta tyydyttävän kirjakaupan liikkeelle saamiseksi. Mutta pääoman pienuuden tähden siinä puuhassa ei ole päästy sen pitemmälle kuin että on silloin tällöin saatu sadalla tai vain muutamilla kymmenillä dollareilla kirjoja Yhdysvalloissa olevista kirjakaupoista. Tänä vuotena on koetettu sillekin puolelle panna yhä suurempaa huomiota ja vaikkakaan ei ole käyttövarojen puutten tähden pitkälle päästy, on kuitenkin onnistuttu senverran että on voitu tehdä useampien satojen dollarien kirjatilauksia. Kirja- ja paperikauppatilit osottavat voittoa vuoden ajalta $2,033.54. Voitosta luonnollisesti on suurin osa omista kustannuksista tullutta, mutta senverran on alkava kirjakauppamme osottanut että se on tuottava puoli liikkeessä, jos vain on kirjoja mitä myydä. Tähän asti meidän on täytynyt ostaa Suomessa kustannettu kirjallisuus amerikalaisilta välittäjiltä, jotka ovat meiltä nylkeneet kymmeniä prosentteja välityspalkkiota, joten meidän voittomme on siitä supistunut paljon pienem-

pään kuin mitä me saamme, jos voimme tilata kirjat suoraan Suomesta. Sellaisen asiaintilan aikaansaamiseksi johtokunta päätti viimein ottaa ratkaisevan askeleen ja lähetti miehen Suomeen tekemään sopimuksia Suomen kustannusliikkeiden kanssa. Tämä yritys on onnistunut siihen määrin että meillä on nyt Suomessa luotto ja noin kolmentuhannen dollarin kirjalähetys on matkalla tänne.

Kirja- ja paperikauppaan on vuoden kuluessa ostettu tavaraa kaikkiaan $4,376.28 ja myyty ulos $5,444.10.

Piletti- ja rahanvälitysliike.

Viime vuoden elokuulla teki johtokunta sopimuksen Suomen Höyrylaivayhtiön kanssa piletti- ja rahanlähetysliikkeestä, jota sitte on harjoitettu Työkansan liikkeen yhteydessä.

Voitto pilettiliikkeestä on ollut viiden kuukauden ajalta $276.38.

Väkäleuka.

Viime vuoden aikana hankittiin Väkäleualle erityinen toimittaja, koska kokemuksesta on tultu huomaamaan että kunnollista pilalehteä ei voida saada sivutöinä toimittamalla.

Kokonaistuloja on Väkäleuasta ollut vuoden aikana $3,735.36. Menoja siitä on ollut seuraavasti: Palkinnoihin levityskilpailussa 575 dollaria, paperiin ja painotyöhön 22 dollaria numeroa kohti ja kuviin keskimäärin 12 dollaria numeroa kohti eli yhteensä paperiin, kuviin ja painotyöhön 34 dollaria numeroa kohti, joka tekee 816 dollaria vuodessa. Toimittajan palkka viime vuodelta 980 dollaria ja ilmoituksiin ja postiin meni arvion mukaan noin neljäsataa dollaria.

Yhteensä oli siis menoja Väkäleuasta vuoden kuluessa 2,751 dollaria, ja kun tuloja on ollut $3,735, jääpi voitoksi $984.00. Väkäleuan voitto kuluneena vuotena on tavallista pienempi sentähden kun on pantu erityisiä kustannuksia Väkäleuan levittämiseksi.

Väkäleuan tilaajamäärä on vuoden ajalla kohonnut niin että se on nyt lähes kuusi tuhatta sensijaan kuin se oli vuoden alussa kahden ja puolen tuhannen seuduilla.

Liikkeen henkilökunta.

Liikkeen palveluksessa on nykyään kaikkiaan 28 henkilöä, lukuunottamatta matkustavaa asiamiestä

Aug. Kuusistoa, joka myöskin on ollut melkein vakituisesti liikkeen palveluksessa. Erialoille jakautuu henkilöt seuraavasti: Konelatomossa neljä, käsilatomossa kolme, painohuoneessa postittajan kanssa neljä, kirjansitomossa kolme, konttoorissa viisi ja toimituksessa Väkäleuan toimittajan kanssa seitsemän ja näiden lisäksi on yksi yleinen apulainen ja yksi lehden kantaja.

Liikkeessä maksettavat palkat.

Liikkeen palveluksessa olevalle henkilökunnalle maksetaan palkkoja seuraavasti: Konelatojille 24 dollaria viikolle, käsilatomossa faktorille $24 viikolle, yhdelle latojalle $20 viikolle ja taittajalle $18 viikolle; painossa yhdelle painajalle $23 viikolle ja toiselle painajalle $18 viikolle, painaja-oppilaalle $12 viikolle ja postittajalle $12 viikolle; kirjansitomossa sitojalle $20 viikolle ja kahdelle naisapulaiselle $30 dollaria kuulle kummallekin; yhdelle yleiselle apulaiselle $60 kuulle; lehden kantajalle $12 viikolle; konttoorissa taloudenhoitajalle $20 viikolle, kirjanpitäjälle $18 viikolle, ilmoitusten hoitajalle $18 viikolle, yhdelle naisapulaiselle $40 kuulle, toiselle naisapulaiselle $30 dollaria kuulle ja kirjakaupan hoitajalle $42 kuulle; toimituksessa vastaavalle toimittajalle 100 dollaria kuulle, yhdelle toimittajalle $20 viikolle, kahdelle toimittajalle $19 viikolle, yhdelle toimittajalle $18 viikolle, yhdelle toimittajalle $15 viikolle ja Väkäleuan toimittajalle 100 dollaria kuulle.

Vuoden kuluessa on palkkoihin mennyt yhteensä $18.099.18.

Liikkeen yleinen tila.

Liikkeen kokonainen puhdas tulo on vuoden ajalla ollut $23,024.88 ja vuoden kokonaismenot ovat tilinpäätöksen mukaan $34,427.50, joten siis tappioksi jääpi kuluneen vuoden tilinpäätöksessä $11,402.82.

Tämä tappio on suuri ja sentähden sen selitykseksi muutamia huomautuksia. Tappiosummaan sisältyy ensiksi sellaisia menoja, jotka eivät ole tämän vuoden tappiota, toiseksi siihen sisältyy sellaisia menoeriä, jotka ovat johtuneet niistä erityisistä keinoista, joilla ollaan oltu tämän vuoden aikana pakotettuja hankkimaan liikkeelle välttämättömästi tarvittavaa käyttöpääomaa ja kolmanneksi tappion kokonaissummaan sisältyy menoja, jotka ovat johtuneet liikkeen muutta-

misesta y. m. sellaisista töistä, jotka ovat vain kuluneen vuoden vaatimia eivätkä siis kuulu liikkeen säännöllisiin menoihin.

Sellaisia menoeriä, jotka eivät ole kuluneen vuoden tappiota tai eivät kuulu suorastaan lehden tuottamaksi tappioksi, ovat seuraavat:

Vuoden 1911 tappio siiretty v. 1912	$1,660.00
Painokanteista johtuneet menot	749.71
Bomanin matka	1,185.65
Yleisten kustannusten tilistä sellaisia menoja, joita vastaamassa inventaariossa ei ole mitään, kuten muuttokustannukset y. m.	776.36
Lehden kantaminen Fort Williamiin	250.00
Tappio Kuusiston ottamista 25 sentin tilauksista	100.00
Väkäleuan Kalenterista	165.00
Tappio sitomosta	50.75
Fountainkyniä lehden levityksestä	36.70
Yhteensä	$4,974.17

Kun viimemainittu summa, jota ei voida laskea yksistään tämän vuoden ja erityisesti lehden tuottamaksi tappioksi, poistetaan, jääpi todellinen tappio vuoden liikkeestä kuuden ja puolen tuhannen vaiheille, huomioonottamatta yhtiön kiinteän omaisuuden nousua, joka jos otetaan huomioon, tappio jääpi siedettävän pieneksi.

Puutteellisuudet johtokunnan toiminnassa.

Julkisesti on johtokuntaa vastaan esitetty moitteita ainoastaan Wilho Bomanin saamista liiaksi korkeiksi sanotuista asiamiespalkkioista. Tietysti on myönnettävä että Bomanin saama palkka ja palkkiot olivat yhteensä liiaksi korkeat meikäläisten liikkeissä tavallisesti saataviin palkkoihin ja palkkioihin verraten, sillä menihän Bomanin matkaan, palkkaan, palkkioihin ja matkakustannuksiin kaikkiaan $1,185.65, ja matka kesti vain kaksi kuukautta.

Sen johdosta on johtokunnalla sanottavana ainoastaan se huomautus, että kun oli useampia kertoja lehdessä vedottu osastoihin ja tovereihin rahansaamiseksi, ja kun sitä ei alkanutkaan kuulumaan, oli johtokunta itsemielestänsä pakoitettu ottamaan palveluk-

seensa sellaisen miehen, jonka se luotti rahaa saavan, niillä ehdoilla kuin sellainen mies oli saatavissa. Johtokunta kyllä koetti tinkiä asianomaisen kanssa, mutta kun se ei auttanut, katsoi johtokunta olevan edullisempaa ottaa mies niilläkin ehdoilla, kuin jäädä toimettomana odottamaan mihinkä suuret rahantarpeet vievät, jos ei rahaa saada. Että syynä siihen, että rahaa ei tullut lehdessä tehtyjen kehotusten johdosta, ei ollut se että osastot olisivat olleet kykenemättömiä rahaa hankkimaan, todistaa parhaiten Bomanin matkan tulos.

Toinen huomattavampi seikka, josta johtokunta tietää itseänsä moitittun, vaikka siitä ei ole julkisuudessa mitään puhuttu, on se kun ei ole julkaistu liikkeen tiliotteita säännöllisesti, niinkuin olisi sääntöjen ja viime vuosikokouksen erityisen päätöksen mukaan pitänyt julaista.

Sen johdosta pyydämme huomauttaa että johtokunta yritti tehdä siinäkin suhteessa parhaansa, mutta ikävä kyllä epäonnistui täydellisesti. Syynä sellaiseen asiaintilaan, että tilejä ei voitu julkaista kuin ensimäiseltä vuoden neljännekseltä, oli johtokunnalle ilmoitettujen tietojen mukaan silloisen kirjanpitäjän perehtymättömyys ammattiinsa, josta johtui että tilinpäätöksiä ei saatu aikanaan valmiiksi. Tämä syy oli kyllä johtokunnalla tiedossa kauemman aikaa, mutta johtokunta ei katsonut voivansa muuttaa kirjanpitäjää ennen kuin hän saisi kirjat päätettyä siltä neljännekseltä, jolta ne olivat päättämättä, kun sellaiseen toisen työn parsimiseen on kovin vaikea saada ketään ryhtymään.

Yleensä kirjanpitoon on vielä huomautettavana että liikkeen onnistui sittemmin saada ammattiinsa perehtynyt kirjanpitäjä, ja sen perästä liikkeen kirjat ovat kunnolleen hoidetut.

Uudistussuunnitelmia.

Kuten edellä olleesta tilivertailusta selviää, liikkeen tuottama tappion on kaikissa tapauksissa niin suuri että sitä ei voi jatkua useampia vuosia liikkeen joutumatta arveluttavaan asemaan. Johtokunnan mielestä kuitenkaan liikkeen tappiota ei voida pienentää sillä että nyt ruvettaisiin liikettä millään tavalla supistamaan, päinvastoin johtokunta on sitä mieltä että on ponnistettava vielä tämä vuosi liikkeelle lisäpääoman

hankkimiseksi, että voidaan hankkia ainakin kaksi liikkeelle välttämätöntä konetta: yksi latomakone ja yksi taittauskone kirjansitomoa varten ja kirjakaupan laajentamiseksi.

Kuten edellä olleesta selostelusta kuin myöskin liikkeen tileistä lähemmin selviää, liikkeen kaikki muut puolet, kirjansitomon viidenkymmenen dollarin tappiota lukuunottamatta, ovat tuottaneet mikä enemmän mikä vähemmän voittoa, joten liikkeen koko tappio ennemmin mainittuja tappioeriä lukuunottamatta, jääpi Työkansan tuottamaksi.

Siihen että Työkansa on tuottanut niin suuren tappion on luonnollisesti ensimäisenä syynä lehden pieni tilaajamäärä. Tilaajamäärä pitää saada kohoamaan vähintään kuuteen tuhanteen ennenkuin tappio tuntuvammin pienenee. Yhtenä pienempänä syynä on myöskin liiaksi alhainen tilausmaksu Suomeen. Laskujen mukaan tuottavat Suomen tilaukset suoraa rahallista tappiotakin vuodessa kahden ja puolen sadan dollarin seuduille ja lisäksi postitus, painaminen ja osotteiden hoito. Tappiota käsiteltäessä on myöskin muistettava että viime keväänä olleessa levityskilpailussa lehteä annettiin kahden ja puolen dollarin maksulla vuodeksi, huolimatta siitä että lehti muuttui päivälehdeksi 1 päivä toukokuuta. Kuten edellä on mainittu, kilpailu tuotti 481 vuositilausta, joka siis alennetulla hinnalla annettuna merkitsee 418 dollarin menetyksen tilausmaksuissa tavalliseen tilaushintaan verrattuna.

Sen lisäksi että lehden tilaajamäärä on saatava kohoamaan ja liikkeelle hankittava edellämainitut lisäkoneet, pitäisi ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin lehden levittämiseksi lännelle. Erittäinkin British Columbiassa on lehdelle leviämisaluetta. Mutta todennäköisesti ei Työkansaa saada tuntuvammin lännelle leviämään ellei ruveta seuraamaan lännen asioita paremmin kuin tähän asti. Mutta toimituksen lausunnon mukaan nykyään on kovin vaikea tarkemmin seurata lännen asioita. Sosialistisia lehtiä ei ilmesty lännellä ollenkaan ja porvarillisista lehdistä on vaikeampi saada lännen asioista selvää kuin idän, kun kuten tiedettyä työväenluokkaa koskevat asiat porvarillisissa lehdissä ovat useimmiten kerrottu väärässä valossa ja kun toimittajat eivät persoonallisesti tunne lännen asioita niin kuin täällä lähempänä olevien paikkakuntien.

Seurataksensa lännen asioita lehdessä tarkemmin, on ainoa keino hankkia lännelle oma vakituinen koko länsirannikon asioita selosteleva kykenevä kirjeenvaihtaja. Mutta sellaisen saamiseksi olisi edullisinta perustaa lännelle, Vancouveriin, uutistoimisto. Sellaisen perustaminen olisi mielestämme nyt jo paljon helpompaa kuin Cobaltin uutistoimiston perustaminen viime vuotena. Nyt, kuten edellä on mainittu, Työkansalla on sopimukset Suomen kustannusliikkeiden kanssa ja siis suurempien kirjavarastojen saanti on mahdollinen. Johtokunta siis puolestaan suosittaa uutistoimiston perustamista Vancouveriin.

Näiden esitettyjen uudistussuunnitelmien toteuttamiseksi pitäisi liikkeen saada mahdollisimman pian osastoilta ne varat, joita he ovat liikkeelle velkaa viime vuotena ostamistansa osakkeista.

Huomautuksella että tämä johtokunta on itsemielestänsä tehnyt parhaansa liikkeen eteenpäin viemisessä kuluneena vuotena, joka on ollut enimmän suunnitteluja, päättäväisyyttä ja toimintaa vaativa vuosi kuin yksikään edellisistä liikevuosista Työkansan liikkeessä, jätämme liikkeen hoidon ja tilan tämän yhtiökokouksen arvosteltavaksi.

Työkansan johtokunnan puolesta

M. Matson,
sihteeri.

E. Leino ehdotti, että ennen kuin aletaan keskustelemaan luettaisiin edellisen, ylimääräisen yht. kokouksen pöytäkirja, koska siellä mahdollisesti voisi olla sellaista joka valaisuna liittyisi näihin asioihin. Se hyväksyttiin ja kys. oleva pöytäkirja luettiin.

H. Hermanson ehdotti, että luettaisiin myöskin liikkeenhoitajan tilikertomus, koska sitä ei ole tiitetty johtok. toimintakertomukseen. Hyväksyttiin, ja liikkeenhoitaja luki tilikertomuksen.

Edelleen ehdotti H. Hermanson, että luettaisiin myöskin velallisten luettelo. Lyhyen keskustelun perästä sekin hyväksyttiin ja liikkeenhoitaja luki puoli tuntia kestävän luettelon.

Päätettiin, että ryhdytään keskustelemaan kohta kohdalta.

1. *Yhtiön johtokunta.*

Useat puhevuorojen käyttäjät paheksuivat sitä seikkaa, että toiminta-ajalla on johtokunnasta eronnut

liian paljon jäseniä, joten toimiviksi jäseniksi on jäänyt etupäässä liikkeen palveluksessa olevia henkilöitä, josta on ollut seurauksena liikkeelle epäedullista nurinaa ja narinaa, etenkin ympäristössä. Johtokunnan puolesta selostettiin, että muutamilla eronneista on ollut pätevät syyt, mutta toiset ovat luopuneet toiminnasta ilman nähtävää syytä jopa ilman mitään eroamisestansa ilmoittamattakaan, joten asiaa ei ole voitu auttaa.

Evästyksellä, että moista menettelyä ankarasti paheksutaan, jätettiin lausunnon laatiminen ponsivaliokunnalle, josta tulleena sitten hyväksyttiin seuraava ponsi:

Koska kävi selville, että vuoden 1912 aikana ainakin osa johtokunnan jäsenistä heti toimintakauden alussa erosi syitä ilmoittamatta, kokous lausuu paheksumisensa sellaisesta menettelystä ja toivoo että vastaisuudessa johtokuntaan jäseniksi suostuvat henkilöt ottavat toimensa vakavammalta kannalta, ja samalla kokous painostaa sitä, että jäsenien valinnassa johtokuntaan on vastaisuudessa noudatettava tarkempaa valikoimista; ja kokous päättää, että vastaisuudessa, jos johtokunnan jäsen eroaa ,hänen on jätettävä johtokunnan sihteerille kirjeellinen selostus eroamisensa syistä, joka selvityskirjelmä on liitettävä johtokunnan pöytäkirjaan.

2. *Johtokunnan suorittamat toimet.*
hyväksyttiin semmoisenaan.

3. *Koneiden ja muiden kirjapaino ja sitomotarpeiden hankinta.*
Hyväksyttiin.

4. *Lehden levitys.*

Keskustelu kohdistui ensin Vilho Bomannin asiamiestoimeen, ja ilmeni ,että useilla paikkakunnilla oli paheksuttu johtokunnan menettelyä siinä, että se otti hänet, Bomannin, toimeensa sellaisilla ehdoilla joiden kautta hänelle kävi mahdolliseksi kohottaa palkkiosummansa kohtuuttoman suureksi siihen aikaan nähden minkä hän toimessansa kulutti. Fort Williamissa

oli myöskin petytty siinä, että oli, heille annettuun selitykseen nojaten, luultu Bomannin saavan prosentin vaan niistä hänen hankkimistansa lainoista jotka 3 kk. sisällä liikkeeseen saapuvat. Vaadittiin vastausta myöskin siihen, onko B:lle maksettu myöskin lainoista 10 pros. palkkio, kuten jossakin oli luultu.

Johtokunnan puolesta selitettiin, että siinä asemassa, missä liike kysymyksenalaisena aikana oli — kun oli talon rakennuksen ym. vuoksi suuret rahalliset kysymykset ratkaistavana ja oli loppunut sekä liikkeen että yksityisten luotto paikkakunnalla, ja kun eivät osastot, kehotuksista huolimatta täyttäneet niitä sitoumuksia joihin olivat velvoitetut — oli johtokunta pakotettu, pelastaakseen liikkeen perikadosta, ottamaan tämän erikoisesti tässä suhteessa kyvykkääksi tunnetun asiamiehen niillä ehdoilla kuin se oli saatavissa. Johtokuntakaan ei ollut edellyttänyt että tulokset tulisivat olemaan niin suuret; jos ne olisivat olleet pienemmät, olisi palkkiosummakin ollut pienempi eikä se niin ollen olisi herättänyt mitään nurinaa. Tehtyjä kirjallisia sopimuksia ei sittemmin enää voitu peruuttaa. Lainoista ei ole maksettu enempää palkkiota kuin 2 prosenttia.

Huomautuksella, että vastaisuudessa on johtokunnan oltava harkitsevampi ja varovaisempi, jätettiin asian tämä kohta ponsivaliokunnalle, jonka laatima seuraava ponsi sittemmin päätöksenä hyväksyttiin:

> Koska on ilmennyt seikkoja, kuten puoluevainon luonteinen tilapäinen luoton lamautuminen y. m., katsoo kokous, että johtokunta on ollut pakoitettu ryhtymään hätävarokeinoihin rahan hankkimiseksi, eikä ole menetellyt väärin Bomannin kanssa sopimusta tehdessaan; mutta katsoen siihen, että se yleensä synnyttää vastenmielisyyttä liikettä kohtaan, jos liikkeen asiamiehet saavat palkkoja ja palkkioita, jotka nousevat yli tavallisuuden, vuosikokous päättää, että vastaisuudessa johtokunnan on vältettävä asiamiesten kanssa sellaisia sopimuksia, jotka edellyttävät liiaksi korkeita tuloja asiamiehille; ja samalla kokous kehottaa kaikkia osastoja ja puoluetovereita tekemään parhaansa liikkeelle varojen hankkimiseksi, milloin johtokunta kireiden raha-

asioiden tähden erityisesti osastoihin ja puoluetovereihin vetoaa, ettei johtokunnan tarvitse tuollaisiin paljon kustannuksia kysyviin rahanhankkimiskeinoihin ryhtyä.

Tämän jälkeen kohdistui keskustelu etupäässä matkustavaan asiamieheen Aug. Kuusistoon, ja lausuttiin moitteita että Kuusisto on viime aikoina näyttänyt olevan toimessansa veltto ja epäkäytännöllinen, esim. Torontossa; ei ole ottanut edustamilleen lehdille niin paljon tilauksia kuin olisi ollut mahdollista ja ylimalkaan näyttänyt huolehtivan enemmän joistakin muista asioista kuin niistä jotka olisivat olleet hänen toimenansa, matkansa Yhdysvaltain puolella eivät tuottaneet vastaavaa hyötyä; Garson mainilla saanut aikaan väärinkäsityksiä osakkeiden ostokysymyksissä, josta on johtunut ikävyyksiä; Ontariossa kulkiessaan agiteeraillut järjestön luennoitsija Tossavaista vastaan ja hankaluuttanut hänen toimintaansa, josta erittäinkin Mondin ja Creanhillin osastot ovat päättäneet lausua ankaran paheksumisen. Moitittin johtokuntaa, että se näiden seikkojen vallitessa on pitänyt Kuusistoa toimessaan ja eritoden siitä, että se lähetti hänet vielä lännelle samaan aikaan ja samoille seuduille järjestön organiseeraaja Malon kanssa. Myöskin lausui J. W. Ahlqvist Toronton osaston puolesta paheksumisen siitä, ettei johtokunta suostunut S. järjestön toimeenpanevan komitean esitykseen että Kustannusyhtiön kiertävän asiamiehen, Kuusiston, matkat olisi järjestetty siten, että hän olisi samalla toiminut järjestön hyväksi, jossa tapauksessa järjestön kassasta olisi suoritetty kolme neljäsosaa hänen matkakuluistansa.

Johtokunnan puolesta selitettiin, että johtokunnalle ei ole ilmoitettu mitään Kuusiston velttoudesta eikä muistakaan nyt ilmenneistä seikoista, päin vastoin ovat arvostelut hänestä sanomalehtien palstoilla olleet ylimalkaan kiittäviä, joten syy on osastojen, jos ovat mitä tienneet eivätkä siitä pätevästi ilmoittaneet. Vasta-agiteerausjutusta on kyllä johtokunta jotakin kuullut, vaan ei ole arvannut sitä pitää ensinkään totena, vaan jonakin syrjäkuohahduksena ja juoruna nuhteetonta miestä vastaan. Ja kun hänet lännelle lähetettiin, ei tiedetty eikä suinkaan tarkoitettu että hänen ja Malon matkat tulisivat häiritsevästi yhteensattumaan. Muuten, Kuusisto on ollut ennen hyvä ja täysin

luotettu asiamies. Päätöksen laatiminen jätettiin ponsivaliokunnalle, ja sieltä tulleena hyväksyttiin seuraava ponsi:

Koska kokouksessa tuli pätevästi todistetuksi, että Työkansan asiamies Aug. Kuusisto on Ontariossa kulkiessaan agiteerannut järjestön luennoitsija J. R. Tossavaista vastaan, kokous päättää että Työkansan johtokunnan on vastaisuudessa huolehdittava siitä että liikkeen asiamiehet eivät saa millään tavalla vahingoittavasti vaikuttaa järjestön puhujien työhön; ja samalla kokous huomauttaa että johtokunnan on vastaisuudessa järjestettävä niin että Työkansan asiamiehet eivät kulkisi järjestön puhujien kanssa samoilla paikoilla samoihin aikoihin, kuten asiamies Kuusiston ja järjestön organiseeraaja Malon matkat lännellä ovat sattuneet.

5. *Uutistoimisto.*

Liikkeenhoitaja Oravainen luki Cobaltin uutistoimiston tilipäätöksen, ja myöhemmin mainitun toimiston hoitaja A. Hautamäki hiukan laajemman tilikertomuksen, joista selveni että mainittu liike ei ole tuottanut tappiota, mutta ei juuri voittoakaan. Myöskin selosti Hautamäki seikkaperäisemmin u.-toimiston toimintaa, vastuksia — niistä suurin tarjottavan tavaran puute — joita oli ollut, paikkakunnallisia olosuhteita ja sen mukaisia mahdollisuuksia, ollen sitä mieltä että Cobaltin u.-toimisto tulee vastaisuudessa tuottamaan voittoakin, jos sen kauppapuolta laajennetaan niin että siellä on kaikenlaista rihkamaa; muussa tapauksessa on se paras lopettaa. Lopuksi esitti Cobaltin osaston tätä asiaa varten tekemän seuraavan päätöksen:

„Päätettiin tehdä vaatimus vuosikokoukselle, että täältä voitaisiin ottaa tuhannen dollarin seisova laina vähintäin yhden vuoden ajaksi, jolla voitaisiin u.-toimiston liikettä laajentaa ja maksaa pienempiä velkojia pois."

J. Virta ehdotti toimiston supistamista siihen määrään, että paikkakunnalla olisi vaan hyvällä kirjavarastolla varustettu varsinainen asiamies, jolla olisi tilaisuus kierrellä myöskin lähi ympäristössä.

H. Sarenius selitti Greighton ja Stobien osastojen mielipiteen olleen, että oli tehty erehdys u.-toimiston perustamisessa Cobaltiin; olisi ollut edullisempiakin paikkoja; olivat myöskin odottaneet, että olisi annettu enemmän tietoja toimiston „runnaamisesta".

J. W. Ahlqvist ehdotti u.-toimiston Cobaltissa lakkauttamista.

M. Hahl ehdotti, ettei sentään lakkautettaisi, vaan sen sijaan päätettäisiin että Cobaltissa, jos haluavat toimistoa pitää, valitsisivat sitä varten paikallisen johtokunnan, joka huolehtisi sen hoidosta ja parantaisi sen asiat, sekä liikkeen etua että paikallisia tarpeita vastaaviksi.

Päätöksen laatiminen jätettiin erikoiselle kaikkia uutistoimisto-asioita varten valitulle valiokunnalle, johon tulivat: Justin, Tossavainen, Venhola, Luomaaho ja Oravainen. Tämän valiokunnan laatima seuraava päätös hyväksyttiin:

> Kokous päättää jatkaa liikettä sillä edellytyksellä että Cobaltin s. s. osasto hankkii lisävarastoon tarvittavat varat, vaan jos Työkansan johtokunta näkee, että liike ei tuota toivottua tulosta, niin Työkansan Kustannusyhtiön johtokunnalla on oikeus lopettaa mainittu uutistoimisto.

6. *Kirjojen kustannus.*

Hyväksyttiin.

7. *Kirjakauppa.*

Vaadittiin selitystä, miksi ei ollut yhdytty Raivaajan kanssa yhteiseen kirjain hankintaan, vaan lähetetty sitä varten mies Suomeen. Luettiin Raivaajan kust. yhtiön vuosikokouksen pöytäkirjasta kohta joka koski tätä asiaa; liikkeenhoitaja Oravainen luki myöskin Raivaajan liikkeenhoitajan lähettämän nimenomaan tätä asiaa koskevan kirjelmän sekä selosti ne syyt jotka johtokunnan menettelyn määräsivät. Ne olivat pääasiassa, että Raivaaja olisi vaatinut välityspalkkion sekä käteisrahan; tullivastus ei olisi poistunut, sillä Canada on sentään Yhdysvaltainkin kanssa eri valtakunta; kokemus on näyttänyt että kirjakauppa „kannattaa", mutta vastataksensa tarkoituksensa pitäisi olla monipuolinen ja runsas varasto; sitä ei olisi saavutettu Raivaajan kautta; oli välttämätöntä saada luottoa Suo-

messa, ja käytännölliseltä kannalta oli edullisempi saada suora välitys sieltä tänne; se kävi päinsä vaan lähettämällä sinne mies asioita järjestämään ja se katsottiin parhaaksi; nyt onkin siitä jo tuloksia tiedossa: useiden tuhansien dollarien edestä kirjoja tulossa ja vastaisuudessa luottoa.

Päätöksenä hyväksyttiin seuraava ponsivaliokunnan laatima lausunto:

> Kokous katsoo johtokunnan selostusten perusteella johtokunnan menetelleen hyväksyttävästi lähettäessään miehen Suomeen tekemään sopimuksia sikäläisten kustannusliikkeiden kanssa, koska kirjevaihdosta Raivaajan liikkeen kanssa ja Raivaajan vuosikokouksen pöytäkirjasta ilmeni että olisi ollut epäedullista liikkeelle ruveta ottamaan kirjoja Raivaajan välityksellä, kun Suomesta suoraan on ollut saatavana edullisempia ehtoja, kuten tuntuvaa luottoa ja huomattavia alennuksia, niinkuin kokoukselle esitettyjen tietojen mukaan kävi selville.

8. *Piletti ja rahavälitysliike.*

Hyväksyttiin.

9. *Väkäleuka.*

Keskusteltiin ja arvosteltiin. Hyväksyttiin seuraava valiokunnan laatima ponsi:

> Keskustelusta kävi ilmi, että Väkäleuka on ollut koko lailla tarkotustaan vastaava, ja tileistä myöskin kävi selville, että sen julkaisemisesta on ollut taloudellisestikin tukea Työkansalle. Sisällön vilkastuttamiseksi päätettiin hankkia kykeneviä kirjeenvaihtajia eri paikkakunnille, josta toimesta heille voidaan maksaa tarvittaessa kohtuullinen palkkio.

10. *Liikkeen henkilökunta.*

Paikkakunnalla oli ilmennyt epäilyä että liikkeen palveluksessa olisi liikaa väkeä. Vaadittaessa liikkeenhoitaja teki selvää henkilökunnasta ja sanoi sen olevan järjestetyn tarpeen vaatimuksien mukaan.

Päätettiin, että asia käsitellään kahdessa osassa, ensiksi painopuoli, sitte konttoripuoli.

Kysymyksenalaiseksi herätettiin viime kesäiset painajarettelöt, joista oli jotakin näkynyt sanomalehdenkin palstoilla. Painaja A. Boman selitti nyt, että hänet oli kutsuttu liikkeen palvelukseen Chicagosta sillä ymmärryksellä, että kun tänne hankitaan uusi painokone (duplex), niin hä saa sen käyttäjän paikan kohotetulla palkalla; sen nojalla tuli; mutta kun uusi kone saapui, niin hänet syrjäytettiin sen käyttämisestä; siitä johtui hänen ja parin muun työläisen eroaminen eli n. s. lakko ja aiheutti muitakin pieniä rettelöitä. Johtokunta oli hänen mielestänsä menetellyt häntä kohtaan kierästi, ja sitä hän paheksui.

Johtokunnan puolesta selitti K. Justin, että johtokunta ei uskaltanut antaa uutta kallisarvoista konetta B:n käytettäväksi, kun B. ei ollut sellaisen käyttämiseen tottunut, ja sen vuoksi oli johtokunta ollut pakotettu menettelemään sitenkuin oli menetellyt.

Puhevuoroja asiasta käytettiin puolelta ja toiselta. Ehdotettiin asia jätettäväksi sovintolautakunnalle. Se hylättiin.

Hahl ehdotti, että asia jätettäisiin ponsivaliokunnalle.

Oravainen ehdotti, että valittaisiin erityinen, vierailta paikkakunnilta olevista henkilöistä kokoon pantu puolueeton valiokunta, joka tutkisi asian perin pohjin ja sitte antaisi lausuntonsa.

Ratkaistiin äänestyksellä ja Oravaisen ehdotus tuli päätökseksi.

M. Hahl ilmoitti pöytäkirjaan merkittäväksi hänen vastalauseensa tätä päätöstä vastaan.

Tutkijavaliokuntaan valittiin Lindala, Tanner, Virta, Penttinen ja Venhola.

Samalle valiokunnalle jätettiin myöskin päätöksen laatiminen koko painopuolen henkilökuntaan nähden.

Konttorihenkilökuntaa koskeva kohta päätettiin siirtää työjärjestyksessä esilletulevan konttoritöiden järjestämis-asian yhteyteen.

Myöhemmin esitti valiokunta tutkimustensa tulokset A. Bomannin asiassa, josta oli pitänyt pöytäkirjaa, joka päätettiin liittää tähän pöytäkirjaan, sekä sen perusteella laatimansa päätöslausunnon, jotka hyväksyttiin:

Pöytäkirja

valiokunnan kokouksesta joka on asetettu tutkimaan Työkansan palveluskunnan keskuudessa, viime vuoden aikana, sattuneiden rettelöiden syitä.

1 kohta

Luettiin eräitä Työkansan taloudenhoitajan Oravaisen ja Aatu Bomannin välisiä kirjeitä ajalla jolloin Boman oli kutsuttu Työkansan palvelukseen. Niistä selvisi että A. Boman oli kutsuttu Työkansan palvelukseen sillä ymmärryksellä että hän tulisi saamaan hoitaakseen uuden duplex-koneen silloin kun se saapuu. Kuitenkaan ei ollut asiasta ollut varsinaista laillista sopimusta. Sen jälestä antoi Aatu Boman selostuksensa asiassa ja toi esiin, että hän olikin sivuutettu uuden koneen hoidosta. Hän silloin lakkasi työstä ja toinen painaja ja painajan apulainen lakkasivat myöskin työstä myötätuntoisuudesta häneen. A. Boman sanoi kirjapainojohtajan olleen tietoisen siitä että hän, A. Boman, tarkoittaa työstä lakkaamisellaan niiden oikeuksiensa puolustamista joita hänelle oli luvattu nim. duplex-koneen hoitoa ja 20 doll. viikko-palkka.

Tämä työlakko kesti 3 päivää jonka aikana pidettiin johtokunnan ja lakkolaisten välillä 2:si kokousta. Jälkimäisen kokouksen päätöksen mukaan päätettiin että työt aletaan uudelleen.

2 koht.

Tämän jälkeen antoi selityksensä Kust. Justin yhtiön ja johtokunnan puheenjohtajana. Hän ilmoitti että johtokunta, vaikka olikin tietoinen että A. Bomannille oli lupailtu tilaisuus duplex-koneeseen oli kuitenkin saanut siksi varoittavia esimerkkiä latomakoneiden muinaisista hoitajista ettei uskaltanut jättää konetta A. Bomannin hoitoon koska hän ei ollut ennen käyttänyt sanotun mallista konetta, tästä syystä hankittiin duplexkoneen hoitoon mies, joka oli siihen tottunut. Kuitenkin tarkoitettiin että Bomannilla olisi ensimäinen tilaisuus duplex-koneen hoitoon varsinkin kun hän olisi ollut tilaisuudessa näkemään koneen käynnissä tottuneen henkilön käyttämänä.

3 kohta.

Sen jälkeen selitti A. Boman että hän kaiken todennäköisyyden mukaan olisi voinut käyttää duplexkonetta ja että johtokunnallakin oli syy uskoa niin

vaan että hän oli tullut toisille henkilöille vastenmieliseksi sen tähden että hän oli huomauttanut joistakin epäkohdista talolla.

4 kohta.

Kuulusteltiin taloudenhoitaja Oravaiselta. Hän selosti syitä jotka vaikuttivat siihen että päätettiin hankkia yksi painaja lisää. Johtokunta oli silloin määrännyt taloudenhoitajan hankkimaan painajan ja huomauttanut erityisesti että painajan tulee olla kunnollinen ammattimies ja voida käyttää duplex-konetta. Hän oli silloin kutsunut Bomannin painajaksi. Muuten hänen selostuksensa kävi yhteen Bomannin selityksen kanssa.

Samoin ilmoitti Oravainen että kirjapainon johtaja oli huomauttanut erääseen A. Bomannin palkankorotusvaatimukseen että palkankorotus tulee lankeamaan itsestään silloin kun duplex-kone tulee käyntiin.

Samoin tuli ilmi, ettei johtokunta ole tiennyt Bomannin tulevan eroamaan ennen kun hän jo oli lakannut työstä.

5 kohta.

Sen jälestä otettiin uudestaan tarkastettavaksi johtokunnan pöytäkirjat riitakysymyksen aikuiselta ajalta.

Silloin selvisi johtokunnan pöytäkirjasta 17 p:ltä lokak. 1912 että Typographical Union paikallisosaston virkailijoita oli ollut saapuvilla siinä johtokunnan kokouksessa ja että he olivat selittäneet ettei Bomannin ja hänen toveriensa työstä poistuminen ollut mikään varsinainen työlakko union menettelytapojen mukaan.

Tämän seikan ja edellä käyneen kuulustelun johdosta katsoi valiokunta että koko selkkaus oli aiheutunut — ei kummaltakaan puolelta tarkoituksella — vaan etujen ristiriitaisuuden aiheuttamana, joten hyväksyttiin esitettäväksi:

> Vuosikokous katsoo selville käyneen että Aatu Bomannilla on ollut jonkinlaisia syitä olla tyytymätön siitä että hänet on sivuutettu duplex-painokoneen käyttämisestä ja sitä seuraavasta palkankorotuksesta. Toiselta puolen on kuitenkin ilmennyt ettei johtokuntakaan ole voinut toisin menetellä ottaen huomioon vastuunalaisen asemansa ja vahinkouhkan joka olisi ollut olemas-

sa jos kallisarvoinen kone olisi jätetty henkilön käsiin joka ei ollut ennen sellaista käyttänyt.

Hyväksyttiin myöskin seuraava valiokunnan laatima koko painopuolen henkilökuntaa koskeva päätöslausunto:

Vuosikokous katsoo käyneen selville ettei nykyään ole tarpeettomia henkilöitä Työkansan kirjapainossa. Vastaisuuteen nähden tulee taloudenhoitajan valvoa ettei yhtiön palveluksessa pidetä suurempaa työvoimaa kuin mitä on tarpeellista töiden säännöllliselle suoritukselle.

11. *Liikkeessä maksettavat palkat.*

Pienen keskustelun perästi hyväksyttiin.

12. *Liikkeen yleinen tila.*

Herätti pitemmän keskustelun. Huomautettiin, että edellisten vuosien tappio $1,600.00 ei ole laskettuna summaan $11,402.82, joten liikkeen kokonaistappio on sitä suurempi. Huomautus havaittiin oikeaksi. Vaadittiin tietää, mitkä liikkeen haarat tuottavat tappiota. Liikkeenhoitaja selitti, että tappio etupäässä johtuu Työkansa lehdestä ja sen laajennuksesta, ja että se voi tuottaa tappiota vastakir ellei saada tilaajamäärää kohotetuksi. Viittaisi muuten toim .kertomuksessa ilmeneviin selostuksiin ja huomautti että tämän vuoden tileille on jäänyt tappioksi muutamia huomattavia eriä edelliseltä vuodelta, kuten esim. painokannejutut ja Kuusiston matkatappio.

Asia jätettiin ponsivaliokunnalle jonka laatima seuraava ponsi hyväksyttiin päätökseksi:

Keskustelujen ja esilletuotujen selostuksien tuloksena vuosikokous selittää kaikille Canadan suomalaisille sosialistiosastoille ja kaikille Työkansan kannattajille, että vaikkakin liikkeen tuottama tappio vuodelta 1912 on ollut huomattavan suuri, liikkeen yleinen tila ei mitenkään anna aihetta epäillä Työkansan liikkeen luotettavuutta.

Katsoen siihen että lehti laajennettiin päivälehdeksi kolmen tuhannen tilaajamäärällä ja huomioon ottaen ne suuret ylimääräiset menot joita liikkeellä on ollut talon rakennuksesta, koneiden ostosta ja lukuunottaen myöskin menetyksen lehden antamisesta alennetulla tilausmaksulla, muutosta ynnä muista viime vuodelle kuuluneista erityisistä seikoista johtuneet menot, ja ottaessaan huomioon että lehden tilaajamäärä on kohonnut sitte kun lehti päivälehdeksi laajennettiin kahdellakymmenelläviidellä prosentilla, kokous katsoo että liike on tyydyttävässä kunnossa ja sillä on ne menestymismahdollisuudet kuin köyhälistön sanomalehtiliikkeellä yleensä, kun lehdelle saadaan lisää käyttövaroja ja lehden tilaajamäärä nousemaan.

13. *Puutteellisuudet johtokunnan toiminnassa.* — Hyväksyttiin valiokunnan laatima ponsi:

Siitä laiminlyömisestä, ettei tiliotteita oltu julaistu vuosineljänneksittäin viime vuosikokouksen päätöksen mukaan, päätettiin seuraavasti:

Koska selville on käynyt, että sietämätön tilanahtaus entisessä huoneustossa ja ehkä myöskin osittain silloisen kirjanpitäjän perehtymättömyys tehtäväänsä on aiheuttanut tämän epäkohdan, ja koska tilintarkastus ei näytä mitään väärinkäytöstä tämän yhteydessä tapahtuneen, vuosikokous ei katso laiminlyönnin yhtiötä vahingoittaneen. Tästedes on johtokunnan katsottava että entistä päätöstä tilien julkaisemisesta noudatetaan.

14. *Uudistussuunnitelmia.* — Keskustelu jätettiin, koska siinä ilmenevät asiat tulevat esille työjärjestyksessä.

§ 10.

Tilien hyväksyminen. — Luettiin seuraava inventaario ja tilikertomus:

INVENTARIO OF THE FINNISH PUBLISHING CO., Ltd., 31 p:nä joulukuuta 1912.

Varat:

Rahaa:		14.75
Kiinteimistöjä:		
Talo, 316 Bay st.	12000.00	
Lotti, 316 Bay st.	6000.00	18000.00
Koneistoja:		
Painohuonessa	10382.00	
Konelatomossa	7495.00	
Kirjansitomossa	991.35	18868.35
Kirjasimia:		
Eri luettelon mukaan		2382.05
Kirjainmetallivarasto:		
2500 lb. @ 10c.		250.00
Kirjansitomoaineita:		
Eri luettelon mukaan		100.10
Painomustevarasto:		
Eri luettelon mukaan		68.00
Paperivarasto:		
Eri luettelon mukaan		958.50
Kirjakauppavarasto:		
Eri luettelon mukaan		1935.64
Joulukorttivarasto:		
Eriluettelon mukaan		202.45
Kalustoja:		
Konttori- ja toimituskalustoa	856.20	
Yleistä kalustoa	286.00	1142.20
Toimituskirjasto:		
Eri luettelon mukaan		180.00
Saatavia ilmoituksista:		
Eri luettelon mukaan		1411.36
Saatavia eri henkilöiltä:		
Luettelon mukaan		9963.69
Voitto ja tappiotili		6519
		61996.45

Velat:

Osakepääoma:	19195.19
Lainoja velkakirjoilla:	13270.00
Maksettavia vekseleitä:	3066.67

Velkaa eri henkilöille:
Luettelon mukaan 18737.57
Velkaa kiinteimistöistä:
Luettelon mukaan 7727.02

61996.45

VOITTO- JA TAPPIOTILI VUODELLE TUHAT YHDEKSÄNSATAA KAKSITOISTA.

Tappio:

Korko tili	1—6	516:33	
„	6—12	221:80	738:13
Yleisten kustannusten tili	1—6	2632:76	
„ „	6—12	4108:26	6741:02
Postimerkkien tili	1—6	808:59	
„	6—12	985:81	1794:40
Palkka tili	1—6	6987:99	
„	6—12	11111:19	18099:18
Rahti ja expressi tili ..	1—6	711:63	
„ „	6—12	504:04	1215:67
Painokanne tili	1—6	720:21	
„	6—12	29:50	749:74
Kilpailupalkintojen tili ..	1—6	105:00	
„	6—12	664:75	769:75
Vuokra tili	1—6	300:00	
„	6—12	125:00	425:00
Paperi tili	1—6	879:79	
„	6—12	2100:35	2980:14
Metalli tili	1—6		209:48
Toimitus kirjasto	1—6	65:40	
„	6—12	4:32	69:72
Fountainkynien tili	1—6		36:70
Koneiston tili	6—12		222:80

Sekalainen kalust.-tili	6—12			13:43
Airue tili	6—12			84:57
Laulukirja tili	6—12			59:60
Kirjasintili	6—12			12:04
Työkansan avustajain tili	6—12			84:80
Sitomo tili	6—12			50:76
Painomuste tili	6—12			51:69
Lehden välitys tili	6—12			0:40
Henkilö tili	6—12			18:51
				34427:50

Voitto:

Työkansan tili	1—6	2162:30	
„	6—12	2501:76	4964:06
Väkäleuan tili	1—6	1367:20	
„	6—12	1095:71	2462:91
Ilmoitus tili	1—6	2558:39	
„	6—12	4938:05	7496:44
Kirjakauppa tili	1—6	537:32	
„	6—12	1496:22	2033:54
Painotyö tili	1—6	452:15	
„	6—12	467:35	919:50
Lahja tili	1—6	337:09	
„	6—12	6:15	343:24
Laulukirja tili	1—6		4:08
Airueen tili	1—6		143:74
Kilpailu tili (Työk. lev.	1—6		1462:10

Väkäleuan kilp. tili	6—12		1272:45
Joulukortti tili	6—12		703:77
Kirjasin metalli tili	6—12		155:00
Piletti tili	6—12		276:38
Fountain kynä tili	6—12		1:00
Kolehti tili	6—12		178:43
Työkansan kalenteri tili	6—12		433:48
Henkilö tili	6—12		54:68
Konttorikaluston tili	6—12		120:08
			23024:88
Rakennus tili		4047:60	
Kiinteimistö tili		2496:60	6544:20
Tappio	1—6	4649:51	
—	6—12	208:91	4858:42
			11402:62
			34427:50

Tilintarkasjain P. Kataisen ja J. A. Koskisen lausunnon perusteella tilit hyväksyttiin ja johtokunnalle myönnettiin tilivapaus.

§ 11.

Työkansan toimitustapa.

Osastojen edustajat kertoivat osastojensa mielipiteitä. J. Virta, Mondin osaston: että periaatteellinen kanta ja teknillinen puoli ollut hyväksyttävä, mutta muuten toimitettu vähän liian raskaassa hengessä, ei ollut kyllin eloisa ja pirteä. Jos sen voisi korjata, niin vastaisuudessa siihen olisi kiinnitettävä huomiota, ts. toimitettava lehti ehemmän huomiota puoleensa vetäväksi, se auttaisi lehden leviämistä. — H. Sarenius: että Creighton Minen ja Stobien osastojen mielestä on toimitustapa ollut tyydyttävä. — Sama oli ollut usei-

den muiden osastojen mielipide. — Fort Williamin osaston mielipiteenä selitti Emil Leino: että etusivu (yl. uutiset) ollut yksipuolinen, pitäisi olla enemmän Yhdysvaltainkin asioita, toimitustapa yleensä liian yksipuolinen; nykyään tunkeutuu Canadaan uudempi unionismi, siitä ei ole selostettu eikä varmistettu mielipiteitä; julkaistu liian paljon pitkiä romaanilaatuisia kirjotuksia, niiden tilalle olis saatava yleismaailmallisia uutisia. — Edellisen jatkoksi H. Hermanson: ei ole selostettu tarpeeksi kunnallissosialismia, se olisi yksi tärkeä sosialistisen lehden tehtävä ja F.W:n osasto vaatii siihen kiinnittämään enempi huomiota; kun porvarilliset lehdet tuppasivat työläisille valiokunnallista hallitusmuotoa, niin sitä ei vastustettu eikä tehty tunnetuksi; paikalliseen kunnalliseen vaalitaisteluun ei käyty aikanaan käsiksi, eikä siitä selostettu, vaikka sillä olisi ollut yleinen luonne, koska samaan aikaan oli kunnallisvaaleja muuallakin. — Vielä edellisten jatkoksi huomautti G. Gröndahl yksipuolisuudesta, että esim .maanviljelijöihin ja metsätyöläisiin on kiinnitetty liian vähän huomiota; pitäisi kiinnittää enemmän sekä niiden tarpeen että lehden edun vuoksi — Voimisteluseura Jyryn (P. Arthur) mielipiteenä (?) Väyrynen esitti, että alakerta kirjotukset ovat olleet liian suuressa määrässä persoonahaukkumista, jota on paheksuttu, ja että ylimääräisen yhtiökokouksen urheiluosaston päätöstä ei ole toteutettu.

Vastaava toimittaja Hahl selitti toimitusprinssiippinsä olevan: toimittaa lehti Canadan asioita silmällä pitäen, koska ollaan Canadassa. Hän on ollut ensimmäisiä kunnallissosialismin selostajia Canadassa ja kirjoittanut siitä aikoinaan parhaimman teoreettisen esityksen, ja viime aikoina ollut lehdessä kunnallispolitiikasta runsaasti. Vanhan ja uuden unionismin suhdetta ei ole selostettu sen vuoksi kun se on ollut Canadassa vielä niin nuori ettei ole ollut mistä „kiinni ottaa". Yleismaailmallisia uutisia ei ole yritettykään ennenkun lehti saatiin 6-sivuiseksi, sittemmin on ollut ulkomaan osasto. Romaaneja on ollut suhteellisesti vähemmän kuin muissa lehdissä.

Toiset toimittajat selostivat eripuolia lehdessä, huomauttaen erityisesti vaikeuksista yleisiin uutisiin nähden, jossa suhteessa Työkansa Canadassa on aivan poikkeusasemassa yhdysvaltalaisiin puoluelehtiin nähden.

Keskustelu oli vilkas ja tyhjentävä, pääasiallisimmat seikat ilmeten edelläolevassa.

Päätökseksi hyväksyttiin seuraava valiokunnan ponsi:

Vuosikokous on ollut yksimielinen siitä että Työkansa on toimitettu kansainvälisen sosialidemokraattian periaatteiden mukaisesti, mutta lehden vilkastuttamiseksi kokous pitää tarpeellisena että lehdessä ruvetaan yhä tarkemmin seuraamaan politillisia ja ammatillisia tapahtumia, antamaan huomiota sopivien kaunokirjallisten pätkien julkaisemiselle, urheilu- ynnä muille sosialistisen liikkeen yhteydessä ilmeneville harrastuksille, jotka tekevät lehden miellyttäväksi vähemmänkin kehittyneille lukijoille ja vaikuttavat että lehti voittaa yhä laajempaa leviämisaluetta.

§ 12.

Edellisen kysymyksen yhteydessä ehdotti E. Leino keskusteltavaksi suorasta kysymyksestä: Onko vastaava toimittaja kelvollinen tehtäväänsä? sanoen kysymyksen aiheutuneen paikkakunnalla ilmenneistä seikoista. Ratkaistiin äänestyksellä ,että keskustellaan välikysymyksenä.

H. Hermanson esitti kysymyksen pohjaksi argumentin, että viime syksynä, kun paikkakunnalla oli eräs sivulaki-äänestys maan luovuttamisesta jollekin kaarakomppanialle, oli Hahl kehottanut Vilho Bomania puhumaan sivulain puolesta, sanoen hänen, B:n sillä ansaitsevan pari sataa dollaria. Todistajiksi esitti K. G. K. Nymanin, A. Bomanin ja J. Oravaisen, joista kaksi jälkimäistä todistivat kyllä kuulleensa Hahlin tekevän sellaisia ehdotuksia.

Hahl myönsi kyllä, että hän oli sen tehnyt, mutta vaan koetellakseen Vilhoa, kuinka pitkälle hän rahanahneudessaan menee, semminkin kun oli saanut siihen kirjeellisen kehotuksen Pensylvaniasta. Argumentti: „Jos minä olisin ollut kaarakomppanian kätyri, niin en olisi tarjonnut tuota $200.00 Vilholle, vaan olisin pistänyt sen omaan taskuuni". Mainitsi todistajaksi K. Aineen ja L. Moilasen, jotka selittivät, etteivät tosin tunteneet Hahlin motiveja kys. alaisessa asiassa, mutta olivat aikanansa tulleet siihen käsitykseen että Hahl teki tuon ehdotuksen ivalla, „pirusillaan".

Muutamia puhevuoroja asiasta käytettyä päätettiin, että keskustelu pidetään vastauksena kysymykselle.

§ 13.

Välikysymys: Valokuvaaja olisi tarjolla, otetaanko yhteinen kuva kokouksen edustajista sekä kuva yhtiön uudesta liiketalosta postikorttia varten?

Päätös: Otetaan — poträtti.

§ 14.

Lehto ehdotti välikysymyksenä, että kokouksen jouduttamiseksi loppuun tehtäisiin menettelyssä se muutos, että kaikki asiat käytäisiin alustavasti läpi ja sitte jätettäisiin tarpeellisen työskentelyajan kanssa valiokunnalle, joita tarpeen mukaan valittaisiin.

Hyväksyttiin.

§ 15.

Uutistoimistot.

a) Cobaltin toimisto. Käsitelty ja päätetty § 9 (johtok. toim. kertomus).

b) Vancouverin toimisto. Alusti A. Beck lyhyesti. Huomautti uutistoimiston tarpeellisuudesta lännellä ja ehdotti sen perustettavaksi Vancouveriin, joka on huomattava liikennekeskus ja jossa ja jonka ympäristöllä on tuhansia suomalaisia, tai ellei uutistoimistoa, niin kuitenkin vakituinen kirjeenvaihtaja.

Justin viittaisi johtokunnan alustukseen toimintakertomuksessa.

Hahl ehdotti, että jos Vancouverin toverit hankkivat siihen tarvittavat rahat, niin päätetään perustaa toimisto heti.

Jätettiin uutistoimisto valiokunnalle.

c) Liverpoolin toimisto. Tällä kertaa mahdottomana päätettiin hylätä ilman keskustelua.

b) Sudburyn toimisto. — Copper Cliffin nuorisoseuran edustaja Venhola esitti seuraavan kirjallisen alustuksen:

„Copper Clifin n. seura katsoo erittäin tärkeäksi uutistoimiston asettamisen Sudburyyn, edellytyksillä että Sudburystä tulee tulevaisuudessa suurin suomalaisen asutuksen keskus. Se on keskus rautatieliikenteen ja rautateiden rakennusten keskus, ja yleensä se on keskus keski-Ontarion kaivostyöläisille. Näin ollen u.-toimistolla siellä tulisi olemaan ensiksikin suuri merkitys uutisten suhteen, myöskin agitatsionin le-

vittäminen; ja sivutöinä ja tuloina piletti- ja rahanvälitysliike y. m. s., joten ehdottomasti Sudburyssa jos missään se tulee itsensä kannattamaan. Kuitenkaan nuorisoseura ei pidä tärkeänä nyt aivan lähimmässä tulevaisuudessa sen perustamista, vaan heti sen jälkeen kun s. s. o. talo valmistuu."

Saman tapaisia olivat J. Virran, Mondin ja Creanhillin os. puolesta sekä H. Sareniuksen, Creighton ja Stobien os. puolesta esittämät alustukset. Edellinen ehdottaen lisäksi, että johtokunnalle myönnettäisiin valta perustaa toimisto heti kun Sudburyn osastolla on edes väliaikainen kämppä lotillaan ja jälkimmäinen että päätettäisiin jo heti asettaa sinne vakinainen asiamies ja kirjainvälitysliike.

J. W. Ahlqvist selitti, että toimeenpaneva komitea on myöskin pitänyt Sudburyn tärkeänä paikkana agitatsionityöhön nähden ja ilmenneiden seikkojen vuoksi ja painosti toimiston tärkeyttä.

Jätettiin valiokunnalle. Ja päätöksensä tulivat hyväksytyiksi seuraavat valiokunnan ehdottamat ponnet:

Vancouverin toimistosta:

> Kokous pitää tarpeellisena uutistoimiston perustamisen Vancouveriin, mutta kat- Työkansan käyttövarojen pienuuteen kokous päättää, että jos Vancouverin toverit suostuvat uutistoimiston perustamista varten hankkimaan paikkakunnaltansa tuhannen dollarin lainan vähintäin yhdeksi vuodeksi, johtokunnalla on oikeus avata uutistoimisto Vancouveriin heti kun edellämainittu ehto on täytetty.

Sudburyn toimistosta:

> Koska Sudbury on useain kaivoskylien liikekeskus ja lähimmässä tulevaisuudessa sen ympäristölle yhä lisääntyy kaivospaikkoja, kokous katsoo uutistoimiston perustamisen Sudburyyn välttämättömäksi; mutta koska varsinaisen toimiston perustaminen tällä kertaa voisi kohdata monia vaikeuksia, kokous jättää varsinaisen toimiston perustamisen riippuvaksi Sudburyyn rakennettavan kansantalon valmistumisesta, ja päättää, että Sudburyn seuduil-

le asetetaan heti vakituinen asiamies, jonka tehtävänä on kirjallisuuden levittäminen ja Sudburyn ympäristön uutisten lehteen lähettäminen.

Samalla kokous toivoo että joku tai useammat Sudburyn ympäristöllä olevat osastot hankkivat uutistoimistoon tarvittavat varat silloin kun se tullaan sinne perustamaan.

§ 16.

Asiamiestoimen järjestäminen.

Lehto alusti lyhyesti, että on välttämätöntä että johtokunta pitää liikkeellä kiertävän asiamiehen, yhden, tai kaksikin, mutta vaan ehdolla, että ne täyttävät tehtävänsä ja vastaavat tarkoituksensa.

Muutamia puhevuoroja asiasta käytettyä jätettiin se pääasivaliokunnalle, jonka ehdottama seuraava päätös hyväksyttiin:

Johtokunnan tulee pitää liikkeellä virkeitä matkustavia asiamiehiä. Samoin huomauttaa vuosikokous s. s. osastoille, että niiden tulee ottaa velvollisuudekseen asettaa virkeä paikallisasiamies kullekin paikkakunnalle.

§ 17.

Liikkeen kahteen osaan jakaminen.

Johtokunnan valitseman komitean puolesta alusti M. Hahl ensin huomauttaen niistä hyvää tarkoittavista käytännöllisistä seikoista, joiden vuoksi tämä kysymys oli syntynyt ja viime yhtiökokouksessa jätetty johtokunnalle edelleen kehitettäväksi, mutta nyt on käynyt selville että kysymystä ei voida lain mukaan siinä muodossa toteuttaa, ja koska me tahdomme menettelyissämme olla laillisia, niin ainoaksi keinoksi kustannusyhtiölle jää: myydä omistamansa lehdet sos. puolueelle, jota hän etupäässä ehdotta, tahi jollekin, mahdollisesti vastaisuudessa sitä varten syntyvälle yhtiölle tarkasti määritellyillä lainmukaisilla ehdoilla ja sopimuksilla.

Alustusta kannatettiin, mutta tahtoen ankarasti välttää mitään lakivastaista tapahtumasta, valittiin 3-henkinen komiea, johon tulivat Gröndahl, Moilanen

ja Lindala, jonka tuli ottaa vielä selvää laillisista muodoista ja valmistuttaa sen perusteella päätösehdotus.

Valiokunta, otettuansa halutuista seikoista selvän, antoi niistä lausuntonsa, huomauttaen, ettei puolue puolueena voi julkaista lehteä, vaan täytyy sen valita henkilöt, jotka ovat lain edessä vastuunalaisset, ja ehdotti kokouksen hyväksyttäväksi seuraavan päätöksen, joka yksimielisesti hyväksyttiin:

Kokous myöntää tämän yhtiön johtokunnalle täyden valtuuden myydä Työkansan ja Väkäleuan kustannusoikeudet mille kustannusyhtiölle tahansa, edellyttäen että yhtiö, joka sitoutuu ostamaan sanotut oikeudet, maksaa The Finnish Publishing Co. Ltd:lle $5,000 Työkansan kustantamisoikeudesta ja $3,000 Väkäleuan kustannusoikeudesta ja antaa tämän yhtiön johtokuntaa tyydyttävän takauksen sanottujen summien suorittamisesta sekä sitoutuu sen lisäksi ladottamaan ja painattamaan sanotut lehdet The Finnish Publishing Co. Ltd. kirjapainossa.

Tämän yhtiön johtokunnalla olkoon valta laatia ja voimaan saattaa mainittua myynti koskeva sopimus ja liittää siihen sellaisia toisia lisämääräyksiä kuin tarpeelliseksi näkee.

§ 18.

Työkansan henkilökunnan kelpoisuus johtokuntaan.

(Kirjallinen alustus A. H. Ericksonnilta, ei jätetty kirjureille.) Ei Leino ehdotti, että päätettäisiin, ettei liikkeen palveluksessa olevia henkilöitä vast'edes valita johtokuntaan, vaan saavat vastaava toimittaja liikkeenhoitaja ja faktori olla läsnä johtokunnan kokouksissa puheoikeudella, mutta ilman äänioikeutta. Ehdotuksensa perusteukseksi selitti sen mahdollisen vaaran joka voisi koitua siitä että liikkeen palveluksessa olevat henkilöt muodostaisivat johtokunnan enemmistön. Vielä ainakaan ei nähty mitään aihetta päätöksen tekemiseen puoleen tai toiseen ja asia jäi siis silleen.

§ 19.

Pääoman hankkiminen.

Johtokunnan puolesta esitti M. Hahl, että loppuoaskkeiden myynti johtokunnan asettaman suunnitel-

man mukaan on vielä rempallaan, kun toiset osastot ovat sitä noudattaneet ja toiset ei, joten kokouksen olisi kiinnitettävä siihen seikkaan huomiota, koska varoja kipeästi tarvitaan esim. lisäkoneiden hankintaan.

Jätettiin valiokunnalle, johon tulivat Wilen, Lehto,, Mattson, Latva ja Penttinen.

Hyväksyttiin valiokunnan ehdottama päätös.

Suom. Kust. yhtiön vuosikokous kehottaa niitä Canadan s. s. osastoja, jotka eivät vielä ole tehneet päätöstä niiden jälellä olevien yhtiön osakkeiden suhteen jotka ovat heidän osalleen tulleet jäsenluvun perusteella, että osastot hyväksyisivät johtokunnan esityksen ja voimiensa mukaan lunastaisivat ne.

§ 20.

Käyttövarojen hankkinen.

Johtokunnan puolesta esitti M. Hahl, että eikö olisi mahdollista panna toimeen suurta ponnistusta tänä vuonna käyttövarojen hankkimiseksi liikkeelle; yksi sellainen ja nopeasti toteutettavissa oleva keino olisi: toimeenpanna koko maata käsittävät myyjäiset osastojen kautta. Näitä varoja tarvittaisiin viime vuoden tappion korvaamiseen, kirjakaupan laajennukseen ja lisäkoneiston hankkimiseen, ja siihen eivät pikku summat riitä, mutta tämä toimenpide voisi tuottaa tuhansia.

Ehdotus sai yksimielisen kannatuksen, ja kun oli keskusteltu ajasta, jätettiin asia ed. pyk. mainitulle valiokunnalle, jonka tuoma ponsi hyväksyttiin:

Vuosikokous esittää kaikille Canadan s. s. osastoille, että osastot kaikkialla panisivat toimeen reilulla meiningillä yleisen Työkansan päivän ensi heinäkuun 1:nä päivänä Yhtiön johtokunta olkoon velvoitettu painattamaan tarkoitustaan vastaavia pilettejä.

§ 21.

Koneiden hankinta.

Johtokunnan puolesta ehdotettiin toimintakertomuksessa mainitun kahden koneen hankkimista, koska ne nyt olisivat liikkeelle välttämättömät. Syntyi keskustelua latomakoneen välttämättömyydestä, jota johtokunta painosti etupäässä sillä perusteella että se

vähentäisi yhden miehen työn ja siis maksaisi itse itsensä ilman lisärasituksia liikkeelle.

Päätökseksi hyväksyttiin seuraava valiokunnan ehdottama ponsi:

Vuosikokous päättää että taittokone ostetaan silloin kun siihen on mahdollisuus varojen puolesta, sekä latomakone, jos se voipi vähentää yhden miehen työn käsilatomossa tai jos työt siinä määrässä lisääntyvät että työvoimaa pitäisi lisätä latomossa.

§ 22.

Lehden levitys.

Emil Leino luki Työkansassa julaistun alustuksensa seuraavat ponnet:

1. Että Canadan suomalainen sos.-jär. ottaa vastatakseen „Työkansan" levittämisestä seuraavilla perusteilla:

a) että „Työkansan" tilaajamäärä pidetään vähintäin 6,000 (kuudessa tuhannessa).

b) Kaikki järjestöön kuuluvat osastot ovat velvolliset levittämään paikkakunnallaan „Työkansaa" niin paljon kun niiden osalle jäsenlukunsa perusteella lankeaa.

c) Että osastot vastaavat kukin kohdaltaan osalleen kuuluvasta tilaussummasta.

d) Että Port Arthurin ja Fort Williamin osastot ovat „Työkansan" ympäristönä velvolliset levittämään vähintäin 1500 vuositilausta „Työkansalle" ja vastaamaan siitä tulevasta summasta.

e) Että järjestön toimeenpaneva komitea huolehtii, että osastot tinkimättömästi täyttävät niille jäsenlukunsa perusteella kuuluvat tehtävät „Työkansan" liikettä kohtaan.

Ylläolevaa ehdotusta oli Fort Williamin osasto kannattanut sillä huomautuksella, että jos osastot joutuvat ehdotetulla perusteella korvaamaan rahallisesti tilaajamäärästä, niin olkoot silloin oikeutettuja saamaan vastaavan määrän osakkeita. Ladysmithin osasto oli myöskin kannattanut ehdotusta, mutta sillä lisäyksellä, että jos osastot joutuvat täyttämään kohdalleen

tulevia tilausmaksuja rahastostaan, niin ne ovat oikeutettuja saamaan täyttämänsä summan arvosta kirjoja Työkansan kirjakaupasta ja että asiamiespalkkiot jäävät osaston tilille.

Torontossa oli hyljätty alustus kokonaan; katsottu epäkäytännölliseksi että järjestön keskuskomitea velvoitettaisiin määräämään kuinka paljon mistäkin pitää tulla tilauksia. Sama oli ollut useain muittenkin osastojen mielipide.

H. Hermanson esitti, että Fort Williamin osasto oli lähettänyt kirjelmän kaikille Canadan s. s. osastoille, joissa oli pyytänyt vastattavaksi kahteen kysymykseen: 1) Miksi Työkansan tilaajamäärä on tähän asti pysynyt niin pienenä, vaikka se voisi nousta Canadan suomalaisen väkiluvun perusteella kymmeneenkin tuhanteen, 2) Mitkä ovat ne keinot joilla voitaisiin päästä parempiin tuloksiin Työkansan tilaajamäärän kohottamiseksi? Näihin oli pyydetty kaikilta harkittua ja varmaa vastausta tuotavaksi tähän kokoukseen, mutta vastauksia oli saapunut vähän eivätkä ne oikein vastanneet tarkoitustaan sen selvyyden saamiseksi mikä kysymyksessä oli; pääasiallisesti niissä ilmeni kuitenkin kaksi seikkaa: että tilaajamäärä on pieni siksi kun Canadan suomalaiset, edes sosialistit, eivät pidä velvollisuutenaan tilata ja kannattaa omaa lehteänsä ja tekevät sen tietämättömyydessänsä, ja että korjata sen voisi sillä että osastot tarttuisivat tarmokkaasti asiaan käsiksi. Joistakin lännen pienistä osastoista oli ilmoitettu, ettei ole tilaa (väkeä) lehden levittämiselle.

Voimisteluseura Jyryn puolesta ehdotettiin, että ryhdytään kohottamaan Työkansan tilaajamäärä 5000:teen hyväin asiamiesten kautta.

Huomautuksella, että Leinon ehdotus hylätään, jätettiin päätöksen laatiminen valiokunnalle, jonka ehdottama seuraava ponsi hyväksyttiin:

> Keskustelussa ilmenneiden mielipiteiden perusteella vuosikokous hylkää Emil Leinon ja Fort Williamin osaston ehdottamat ponnet ja samalla päättää, että johtokunnan on pidettävä riittävä määrä tehtäväänsä kykeneviä ja tarmokkaita matkustavia asiamiehiä sekä, jos näkyy tarpeelliseksi niin koettaa saada eri paikkakunnille vakinaisesti toimivia tilausten kerääjiä ja kir-

jallisuuden kauppaajia, jotka tulisivat toimimaan kohtuullisella prosenttipalkkiolla. Osastoja myöskin kehoitettaan tekemään parhaansa kykenevien asiamiesten järjestämiseksi paikkakunnallen ja ympäristöönsä.

§ 23.

Lehden laajennus.

Sivuutettiin ilman keskustelua.

§ 24.

Konttoritöiden järjestäminen.

Hautamäki alusti kysymyksen ja luki seuraavan Cobaltin osaston paheksumislauseen:

„Keskusteltiin Työkansan kust. yhtiön konttorihenkilöistä ja heidän toiminnastaan ja päätettiin antaa paheksumislause leväperäisestä kirjeenvaihdosta, lehtien tilausten viipymisestä ja yleensä huolimattomuudesta lehtitilauksiin sekä ilmoitusten hoitoon nähden".

Samanlaisia navakoita leväperäisyysmoitteita tuotiin esiin useilta paikkakunnilta.

Liikkeenhoitaja sekä johtokunta puolustautuivat sillä, että konttoritöitä ei ole ehkä voitu nuhteettomasti hoitaa henkilöiden vähyyden ja osaksi niiden toimeensa kykenemättömyyden eli ylimalkaan konttoripuolella puuttuneen laajennutta liikettä vastaamattoman järjestelmän vuoksi, johon oli osaksi syynä myöskin entisessa huoneustossa vallinnut ahtaus,mutta että nyt on asiat siinä suhteessa saatu toisenlaiseen järjestykseen, joten toivotaan saatavan moitteet loppumaan.

Hyväksyttiin seuraava valiokunnan laatima ponsi:

Vuosikokous päättää että täst'edes on johtokunnan ja etenkin yhtiön liikkeenhoitajan otettava tarkasti huomioon, että sellainen leväperäisyys osotteiden hoidossa, kirjeenvaihdossa ynnä muissa konttorialaa koskevissa tehtävissä, kuin useain eri paikkakuntain edustajien alustuksista ja evästyksistä kävi selville, ei missään tapauksessa saa enään jatkua, ja että sellaiset konttorihenkilöt, jotka havaitaan tehtäviinsä kykenemättömiksi, on syrjäytettävä liikkeen palveluksesta ja hankittava tilalle sellaiset hen-

kilöt jotka pystyvät suorittamaan tehtävänsä kunnollisesti.

§ 25.

Työkansan palveluskunnan sosialistipuolueeseen kuuluminen.

Kysymys tuotiin esille voimist. ja urh. seura Jyryn puolesta selittäen, että Työkansan liikkeessä olisi ollut henkilöitä jotka eivät kuulu sos. puolueeseen.

Johtokunnan puolesta huomautettiin, että latomatyöläisiin nähden voi sellainen tapaus sattua koska heidän unionsa säännöt, joita kirjapainon union liikkeenä täytyy noudattaa, ovat siinä suhteessa ristiriitaiset.

Päätettiin, että johtokunta olkoon velvollinen katsomaan mitkä liikkeen palveluksessa olevat henkilöt ovat velvoitetut kuuluman sos. puolueeseen.

§ 26.

Paikallisten edustajain taholta herätettiin kysymys liikkeen nykyisen ilmoitusten hoitajan M. Mattsonin kelpoisuudesta tehtäväänsä, koska sattuneiden esimerkkien nojalla oli ilmennyt nurkumista hänen kyvyttömyyttä osottavasta huolimattomuudestansa.

Valittiin 3-henkinen tutkijavaliokunta ottamaan asiasta perusteellisen selvän ja tuomaan siitä lausuntonsa kokoukselle. Valiokunnan antama seuraava lausunto hyväksyttiin:

Ponsivaliokunta on huolellisen tarkastuksen ja harkinnan sekä myöskin todistajien lausunnon perusteella tullut huomaamaan, että Työkansan ilmoitustenhoitajan (managerin) M. Mattsonin kirjanpidossa on ollut epäjohdonmukaisuuksia jotka sinänsä jos pitemmälle jatkuu ovat vahingollisia liikkeelle.

Lieventävinä asianhaaroina voimme kuitenkin pitää sitä asianomaisen oman lausunnon perusteella, että hän on varsinkin ensi-alussa ollut jonkun verran tottumaton tehtäväänsä. Näitä seikkoja silmällä pitäen ponsivaliokunta ehdottaa lähemmän valvonnan kuin myöskin siitä johtuvien toimenpiteiden jätettäväksi Työkansan kustannus yhtiön tulevalle johtokunnalle.

J. K. Siren, K. Justin, J. W. Ahlqvist.

§ 27.

Työkansan toimitusvoimien lisääminen.

M. Hahl ehdotti, että kun tahdotaan hyvää lehteä, niin lisättäköön toimitusvoimia hyvillä miehillä; nyt olisi saatavana Santeri Nuorteva (luki Nuortevan sitä osoittavan kirjeen), niin otettakoon hänet lehden palvelukseen.

Lyhyen keskustelun perästä jätettiin asia ponsivaliokunnalle, jonka laatima seuraava päätös hyväksyttiin:

Koska vuosikokoukselle on ilmoitettu että tov. Santeri Nuorteva on lupautunut tulemaan Työkansan toimitukseen ja koska kykenevien toimitusvoimien hankkiminen varmasti tulee aiheuttamaan vastaavaa kannatusta lehdelle, jättää vuosikokous johtokunnan tehtäväksi tehdä lopulliset sopimukset tov. Nuortevan kanssa. Kumminkin katsoen liikkeen taloudelliseen asemaan kokous toivoo että toimitushenkilökuntaa ei lisättäisi vaan vaihdettaisiin.

§ 28.

Urheilukirjallisuuden julkaiseminen.

Muutaman puhevuoron käytettyä päätettiin kysymys tällä kertaa syrjäyttää.

§ 29.

Kesäloman myöntäminen Kust. yhtiön palveluskunnalle.

Kokoukselle jätettiin seuraava Työkansan palveluksessa olevien työläisten allekirjoittama kirjelmä:

„Työkansan kustan.-yht. vuosikokoukselle.

Me allekirjoittaneet Työkansan palveluksessa olevat työläiset pyydämme yhtiökokouksen myöntämään meille yhden viikon kesälomaa kullekin, ilman että lomallaolo aikaa tarvitsee ylityöllä korvata, ja että lomaajasta maksettaisiin puoli palkkaa. Kysymyksessä olevan loman voisi yhtiön johtokunta järjestää siten että liike siitä mahdollisimman vähän kärsisi”.

Päätettiin, että myönnetään viikon loma täydellä palkalla ehdolla että työssä olevat korvaavat poissa olevan työn niin ettei liike joudu siitä kärsimään.

§ 30.

Liikkeenhoitaja ilmoitti että Työkansan tilaukset Suomeen tuottavat nykyisen tilaushinnan mukaan tappiota ja ehdotti että päätettäisiin se jonkun verran kohottaa.

Päätettiin kohottaa $5.00:teen 15:sta päivästä huhtikuuta.

§ 31.

Mondin os. puolesta ehdotti J .Virta, että liikkeenhoitajan takaus kohotettaisiin $1000:teen.

Hyväksyttiin ja päätettiin.

§ 32.

L. Moilanen ehdotti, J. Virta kannatti ja kokous päätti että

Yhtiön johtokunnan ei tarvitse lähettää osakkeenomistajille raporttia, joka Ontarion osakeyhtiölain 43 pyk. 2 ja 3 mom. säädetään postitettavaksi jokaiselle osakkeenomistajalle seitsemän päivää ennen vuosikokousta.

§ 33.

Päätettiin, että vast'edes on johtokunnan liitettävä toimintakertomukseensa myöskin liikkeen tilikertomus.

§ 34.

Tilintarkastajiksi seuraavalle vuodelle valittiin: varsinaisiksi J. A. Koskinen ja G. Gröndahl, varalle M. Rinta ja A. Kari.

§ 35.

Johtokunnan vaali.

Port Arthurista asetettiin ehdokkaiksi seuraavat: V. Ketonen, A. Roine, A. Beck, L. Puittinen, Sanna Kannasto, O. Selkämaa ja J. Ikonen. Fort Williamista H. Hermanson, J. K. Siren, H. Sipilä, A. Boman, L. Pellikka, E. Kilkkinen ja J. A. Pajunen.

Äänestys päätettiin toimittaa suljetuilla lipuilla ja äänten laskijoiksi valittiin J. Lindala, Penttinen ja Luomaaho.

Valituiksi johtokuntaan tulivat seuraavat henkilöt:
Varsinaisiksi jäseniksi:
H. Hermanson
L. Puittinen

J. K. Siren
J. A. Pajunen
A. Boman
John Ikonen
H. Sipilä
Varajäseniksi:
O. Selkämaa
Mrs. S. Kannasto
L. Pellikka
V. Ketonen
E. Kilkkinen

§ 36

Yhtiön säännöt.

Ylimääräinen yht. kokous oli jättänyt johtokunnalle tehtäväksi laatia tarpeelliset sääntöjen muutosehdotukset tuotavaksi tälle kokoukselle. Sen oli johtokunta tehnyt ja M. Hahl luki ne kokoukselle. Pykälä pykälältä läpikäyden hyväksyttiin säännöt seuraavanlaisina:

THE FINNISH PUBLISHING CO. LTD
(*Suomalaisen kustannusyhtiön*)
SÄÄNNÖT.

Yhtiön nimi ja tarkoitus.

§ 1

Suomalaisen kustannusyhtiön (The Finnish Publishing Co. Ltd.) tarkoituksena on harjoittaa kirjapainoliikettä ja kustantaa kirjallisuutta.

§ 2

Yhtiön kotipaikka on Port Arthurissa, Ontariossa, Canadassa, jossa myöskin hallinto sijaitsee.

Yhtiön pääoma ja osakkeet.

§ 1

Yhtiön nimellinen osakemäärä on neljäkymmentätuhatta (40,000) dollaria, jaettuna kahdeksaan tuhanteen viiden dollarin osakkeeseen.

§ 2.

Osakkeenomistajan oikeudet on ainoastaan niillä jotka ovat osakkeensa täysin maksaneet.

§ 3.

Kukin yhtiön osake on, vaikka se olisikin useampien henkilöiden yhteisesti ostama, yhtiöön nähden jakamaton ja osake kirjoitetaan määrätylle henkilölle. Jos osakkeenomistajana on joku yhdistys kirjotetaan osake yhdistyksen tai yhdistyksen luottamusmiesten nimeen.

Yhtiön kokoukset.

§ 1

Yhtiön vuosikokous pidetään Port Arthurissa jokaisen vuoden maalis- tai huhtikuulla johtokunnan lähemmin määrämällä ajalla, ellei vuosikokouksessa toisin päätetä.

Vuosikokouksessa käsitellään seuraavia asioita:

1) Luetaan johtokunnan sihteerin laatima vuosikertomus ja keskustellaan sen johdosta.

2) Luetaan yhtiön tilikertomus ja tilintarkasjain lausunto siitä ja päätetään johtokunnan tilivapaudesta.

3) Toimitetaan kahden tilintarkastajan sekä niiden varamiesten vaalit.

4) Valitaan jäsenet johtokuntaan eroavien tilalle.

5) Keskustellaan yhtiön liikettä koskevista asioista.

§ 2

Ylimääräisiä yhtiökokouksia pidetään milloin johtokunta katsoo sellaiset välttämättömäksi tai kun vähintään kaksikymmentä osakasta tai kolme osakkeita omistavaa yhdistystä sitä vaatii.

§ 3

Johtokunnan on ilmoitettava ylimääräinen yhtiökokous viimeistäänkin kolmen viikon kuluessa siitä lukien jolloin asianomainen pyyntö on johtokunnalle jätetty sekä samalla annettava osakkeille tiedoksi mitä asioita ylimääräisessä yhtiökokouksessa tulee käsiteltäväksi. Ilmotus kokouksesta on annettava osakkeenomistajille viimeistään 14 vuorokautta ennen kokous päivää.

§ 4

Sekä vuosikokouksissa että ylimääräisissä kokouksissa toimii puheenjohtajana ja kirjurina niiksi kullakin kerralla kokouksen valitsemat henkilöt.

§ 5.

Kaikissa yhtiön kokouksissa valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa sekä näille varamiehet.

Vaalit ja äänestykset.

§ 1

Kaikissa vaaleissa ja äänestyksissä on kullakin osakkeenomistajalla yksi ääni jokaista omistamaansa osaketta kohti.

§ 2

Kokouksien äänestyksissä ja vaaleissa, äänten tasan mennessä, on katsottava se puoli voittajaksi jolla puheenjohtaja on äänestänyt.

§ 3

Yhtiön johtokunta valitaan tai täydennetään vuosikokouksessa osakkeenomistajista.

§ 4

Yhtiön kokouksissa voi osakkeenomistaja valtakirjalla edustuttaa itseänsä. Sellainen henkilö jolla ei ole osaketta yhtiössä ei voi edustaa ketään yhtiön kokouksissa.

§ 5.

Yhtiön kokouksissa äänestetään joko lipuilla tai käsien nostamisella, sen mukaan miten kulloinkin päätetään.

Yhtiön virkailijat.

§ 1

Yhtiön virkailijoina ovat yhtiön johtokunta, taloudenhoitaja ja tilintarkastajat.

§2

Yhtiön johtokuntaan kuuluu yhdeksän vakinaista ja viisi varajäsentä. Johtokunnasta eroaa ensimäisenä liikevuotena neljä jäsentä arvan kautta ja sitten seuraavat vuorollaan.

§ 3

Siinä tapauksessa että vuosikokousten väliajalla joku johtokunnan vakinaisista jäsenistä luopuu jäsenyydestään tulee suurimman äänimäärään saanut varajäsen tilalle ja samoin edelleen niin kauan kuin varajäseniä on. Sitte jos kaikki varajäsenet ovat kutsutut vakinaisiksi johtokuntaan ja johtokunta vielä sit-

tenkin tarvitsee täydennystä, on johtokunnalla oikeus kutsua jäseniä johtokuntaan osakkeenomistajista.

§ 4

Johtokunta hoitaa ja johtaa vuosikokouksien välillä kaikkia yhtiön asioita.

§ 5.

Johtokunta on kokonaisuudessaan yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta, vastuunalainen yhtiön varojen hoidosta. Yhtiön rahavarojen hoitajilta johtokunnan on vaadittava takaus, jonka suuruudesta johtokunta itse päättää silloin kun yhtiökokous ei ole erityisesti päättänyt.

§ 6

Johtokunnan tehtävänä on myöskin ottaa ja erottaa kaikki yhtiön palveluksessa käytettävät henkilöt paitsi lehden vastaavaa toimittaajaa ja valvoa heidän toimintaansa.

§ 7

Johtokunta valitsee keskuudestansa yhtiön presidentin, varapresidentin, kirjurin ja varakirjurin.

§ 8.

Johtokunta kokoontuu presidentin tai hänen ollessaan estettynä tointansa hoitamaan varapresidentin kutsumuksesta tarpeen vaatiessa.

§ 9.

Johtokunta on päätösvaltainen viiden jäsenen läsnäollessa. Kokouksista on ilmotettava kaikille johtokunnan jäsenille jos he ovat paikkakunnalla.

Yhtiön taloudenhoitajan tehtävät.

a) Hoitaa kunnollisesti kaikkia yhtiön asioita sekä pitää isännyyttä yhtiön omistamassa kirjapainossa.

b) Tehdä selvä tili yhtiön asioista ja varojen hoidosta milloin vain johtokunta sitä vaatii.

c) Valvoa että liikkeen kirjat tulevat selvästi pidettyä ja että tilinpäätös tulee tehtyä joka vuosineljännes. Vuosineljännes tilit on julaistava Työkansassa.

d) Säilyttää yhtiön käyttörahastoa johtokunnan määräämässä pankissa, sellaisella tilillä kuin johtokunta määrää.

e) Pitää huoli että yhtiön liikkeestä kuluneelta vuodelta tulee annetuksi raportti hallitukselle ennen seuraavan vuoden tammikuun 31:stä päivää.

f) Taloudenhoitajan velvollisuus on olla läsnä yhtiön johtokunnan kokouksissa.

g) Taloudenhoitajaan nähden on kummaltakin puolelta voimassa kolmenkymmenen päivän irtisanomisaika.

§10

Tilintarkastajain velvollisuus on tarkastaa yhtiön tilit joka vuosineljännes ja antaa lausunto johtokunnalle, sekä esittää yhtiön vuosikokoukselle lausunto yhtiön vuositileistä. Tilintarkastajien palkasta sopii johtokunta asianomaisten kanssa.

Vastaava toimittaja.

§ 1

Työkansan vastaava toimittaja valitaan yleisäänestyksellä osakkeenomistajien kesken.

Vastaavan toimittajan velvollisuutena on huolehtia että lehti toimitetaan kansainvälisen sosialidemokraattisen puoluehengen Canadan sosialidemokraattisen puolueen ohjelman ja peruslakien ja Canadan suomalaisen järjestön päätösten mukaan.

Vastaavaa toimittajaa johtokunta ei voi erottaa muussa tapauksessa paitsi jos hän on tullut puolueesta eroitetuksi, jolloin johtokunnalla on valta eroittaa hänet heti. Muissa tapauksissa, jos johtokunta haluaa vastaavan toimittajan erotettavaksi, johtokunnan on tehtävä siitä ehdotus ja selitettävä erottamisvaatimukseen johtaneet syyt osakkeenomistajille, jotka yleisäänestyksellä päättävät erottamisesta .

Liikevoitto.

§ 1

Yhtiön liikkeen tuottaman voiton käyttämisesta päätetään vuosikokouksessa.

Sääntöjen muutokset

Näitä sääntöjä voidaan muuttaa sikäli kuin Ontarion osakeyhtiölaki sallii yksinkertaisellä äänten enemmistöllä yhtiön vuosikokouksessa tai sitä varten kutsutussa ylimääräisessä kokouksessa.

§ 37.

Päätettiin, että tämä pöytäkirja painetaan ja sitä jaetaan osastoille sekä niille yksityisille osakkeenomistajille jotka sitä pyytävät.

§ 38

Kokous lopetettiin lauantaina 29 p. maalisk. klo 8 illalla, jonka jälkeen puheenjohtaja Ahlqvist painosti edustajain mieliin tämän kokouksen merkitystä ja sen jättämiä velvollisuuksia. Laulettiin „Kansainvälinen" ja huudettiin kolmikertainen „eläköön" sosialismille ja Työkansalle.

A. Päiviö.
kok. kirjuri.

(Huom.! En ole tässä pöytäkirjassa seurannut tarkasti aikajärjestystä, vaan selvyyden vuoksi vienyt kunkin asian pykälänsä kohdalla loppuun ja siksi en voinut merkitä eri kokouspäiviä. — Kirjuri).

sitä
mis-

klo
nos-
i ja
väli-
sia-

ri.

tar-
nyt
en